Komparativna analiza poslovanja poduzeća Span d.o.o. i usporedivih poduzeća iz EU

Tušek, Dominik

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:949803

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

Komparativna analiza poslovanja poduzeća Span d.o.o. i usporedivih poduzeća iz EU

Mentor:

doc.dr.sc. Slavko Šodan

Student:

Dominik Tušek

Split, lipanj, 2016.

SADRŽAJ:

1. UVOD 1

1.1. Definicija problema 1

1.2. Cilj rada 2

1.3. Metode rada 2

1.4. Struktura rada 2

2. REGULATIVNI OKVIR FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA I TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI 4

2.1. Regulativni okvir financijskog izvještavanja 4

2.1.1. Računovodstveni standardi 4

2.1.2. Zakonski propisi 6

2.2. Temeljni financijski izvještaji 7

2.2.1. Bilanca 8

2.2.2. Račun dobiti i gubitka 9

2.2.3. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti 10

2.2.4. Izvještaj o novčanom toku 11

2.2.5. Izvještaj o promjenama kapitala 12

2.2.6. Bilješke uz financijske izvještaje 12

3. METODE I TEHNIKE ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA 13

3.1. Horizontalna analiza financijskih izvještaja 14

3.2. Vertikalna analiza financijskih izvještaja 14

3.3. Pokazatelji financijskih izvještaja 15

3.3.1. Pokazatelji likvidnosti 15

3.3.2. Pokazatelji zaduženosti 17

3.3.3. Pokazatelji aktivnosti 19

3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti 20

3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti 20

3.4. Du Pont sustav pokazatelja 21

4. ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA SPAN D.O.O. U ODNOSU NA USPOREDIVA PODUZEĆA IZ EU 24

4.1. Općenito o poduzeću Span d.o.o. 24

4.2. Analiza stanja IT industrije u Republici Hrvatskoj 25

4.3. Horizontalna i vertikalna analiza temeljnih pozicija iz bilance i računa dobiti i gubitka 29

4.4. Komparativna financijska analiza poslovanja poduzeća Span d.o.o. u odnosu na odabrana poduzeća iz EU putem financijskih pokazatelja 33

4.4.1. Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja likvidnosti 33

4.4.2. Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja zaduženosti 38

4.4.3. Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja aktivnosti 40

4.4.4. Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja ekonomičnosti 43

4.4.5. Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja profitabilnosti 45

4.4.6. Du Pont sustav pokazatelja 48

5. ZAKLJUČAK 50

LITERATURA 51

POPIS TABLICA 54

POPIS GRAFIKONA 54

POPIS SLIKA 55

PRILOZI 56

SAŽETAK 57

SUMMARY 57

1. UVOD

Informatičko tehnološka industrija je važna infrastrukturna djelatnost svake države, jer primjena informatike je značajan uvjet za rast produktivnosti i uspješnosti gospodarstva pojedine države kao i za unapređenje kvalitete života građana. Informatičko tehnološka industrija je globalizirana industrija, izložena snažnom konkurentskom pritisku na svjetskom tržištu i iznimno je bitno da se domaći IT sektor uspješno nosi s konkurencijom iz drugih zemalja, jer u protivnom dolazi u pitanje tehnološka osposobljenost stanovništva. Danas, Europska unija, zbog tehnološkog zaostajanja u odnosu na SAD sve više pridodaje informatičko tehnološkom sektoru kao strateškoj poluzi za podizanje konkurentnosti njenog gospodarstva i stvaranja novih radnih mjesta.

1.1. Definicija problema

Ulazak Hrvatske u Europsku uniju omogućio je hrvatskim poduzetnicima pristup jedinstvenom europskom tržištu, čije je ključno obilježje mogućnost slobodnog protoka proizvoda između država članica Europske unije. Mogućnost slobodnog protoka proizvoda za poduzetnike Republike Hrvatske znači oslobođenje plaćanja carina, smanjenje administrativnih prepreka i ukidanje trgovinskih barijera. Upravo zbog svega navedenog, hrvatski poduzetnici ostvaruju mogućnost širenja svog poslovanja na tržištu Europske unije, te uz znatno olakšan pristup na europskom tržištu mogu tražiti novu potencijalnu potražnju za svojim proizvodima. Isto tako, Republika Hrvatska je omogućila pristup stranim poduzećima na svoje tržište, čime poslovanje domaćih poduzeća može biti otežano zbog povećane konkurencije. Na taj način omogućen je bolji razvitak poduzetništva te uspostavljena bolja poduzetnička klima u Republici Hrvatskoj, jer raznovrsnost proizvođača proizvoda i usluga potiče hrvatske poduzetnike na dodatna ulaganje u znanje i tehnologiju kako bi mogli opstati na nacionalnom i europskom tržištu. Domaća poduzeća izložena su raznim konkurentskim izazovima, te njihovo poslovanje mora biti dovoljno dobro, a proizvodi i usluge dovoljno kvalitetni i prepoznatljivi kako bi učvrstili svoju poziciju na europskom tržištu.

U ovom radu prikazat će se uspješnost poslovanja poduzeća Span d.o.o. i njegova konkurentnost kao jednog od vodećih informatičko tehnoloških poduzeća u Republici Hrvatskoj s odabranim poduzećima iz Europske unije. Analiza financijskog poslovanja poduzeća provest će se pomoću financijskih pokazatelja dobivenih na temelju podataka iz komparativnih financijskih izvještaja.

1.2. Cilj rada

Cilj ovog rada je primijeniti različite metode i tehnike analize temeljnih financijskih izvještaja kako bi se stekao uvid u poslovanje poduzeća Span d.o.o. za razdoblje 2011. do 2014. godine, te utvrdio trend kretanja njegove poslovne uspješnosti i konkurentnost poslovanja u odnosu na odabrana poduzeća iz Europske unije.

Na osnovi toga, ciljevi ovog rada su:

- pojmovno odrediti regulatorne okvire financijskog izvještavanja i definirati pojam temeljnih financijskih izvještaja,
- opisati metode i tehnike analize financijskih izvještaja,
- analizirati i utvrditi uspješnost poslovanja poduzeća Span d.o.o. i usporediti s odabranim poduzećima iz Europske unije.

1.3. Metode rada

Metode koje će se primijeniti u izradi ovog rada su sljedeće znanstvene metode: metoda indukcije, metoda dedukcije, metoda deskripcije i metoda dokazivanja bit će korištene u teorijskom dijelu rada s ciljem pojmovnog određenja temeljnih financijskih izvještaja i upoznavanjem s regulatornim okvirom financijskog izvještavanja. Dok metoda analize, metoda sinteze, metoda komparacije u empirijskom dijelu rada s ciljem promatranja poslovanja odabranih poduzeća i uspoređivanjem uspješnosti njihovog poslovanja.

1.4. Struktura rada

Struktura rada se sastoji od pet međusobno povezanih poglavlja koji slijede prethodno postavljenje ciljeve istraživanja.

U uvodnom dijelu rada definiran je problem istraživanja, ciljevi rada koji se žele postići, te se navode metode korištene u istraživanju.

U drugom poglavlju rada obrađen je zakonodavni okvir financijskog izvještavanja u Republici Hrvatskoj koji je određen zakonodavnim normama te nacionalnim i međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Također, u okviru ovoga poglavlja pojmovno će biti određeni temeljni financijski izvještaji.

Treće poglavlje odnosi se prezentiranje metoda i tehnika analize financijskih izvještaja, koje obuhvaćaju horizontalnu i vertikalnu analizu, te analizu financijskih izvještaja putem pojedinačnih i sustava pokazatelja.

Četvrto poglavlje odnosi se na empirijski dio rada. Ovo poglavlje može se raščlaniti na dva dijela: u prvome dijelu bit će provedena analiza financijskih izvještaja poduzeća Span d.o.o. putem horizontalne i vertikalne analize, dok u drugom dijelu će se usporediti poslovanje hrvatskog poduzeća sa odabranim poduzećima iz Europske unije na temelju pojedinačnih i sustava pokazatelja.

U petom poglavlju donijet će se zaključak rada u kojem će se sažeto iznijeti glavni rezultati i spoznaje do kojih se došlo provedbom istraživanja.

2. REGULATIVNI OKVIR FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA I TEMELJNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

Ovo poglavlje sastoji se od dva dijela, prvi dio se odnosi na regulativni okvir financijskog izvještavanja kojim se regulira način sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja, a u drugom dijelu se teorijski opisuju temeljni financijskih izvještaji koje su dužni sastavljati poslovni subjekti.

2.1. Regulativni okvir financijskog izvještavanja

Financijsko izvještavanje u Republici Hrvatskoj uređeno je Zakonom o računovodstvu, Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja, Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji obuhvaćaju Međunarodne računovodstvene standarde, odlukama i stavovima Odbora za standarde financijskog izvještavanja te Zakonom o trgovačkim društvima.[1]

2.1.1. Računovodstveni standardi

Računovodstveni standardi predstavljaju detaljniju razradu pojedinih računovodstvenih načela vezanih uz metode obuhvaćanja i obrade računovodstvenih podataka, računovodstvenog procesiranja i prezentiranja informacija. Postoje dvije vrste računovodstvenih standarda:[2]

- međunarodni računovodstveni standardi,
- nacionalni računovodstveni standardi.

Međunarodni računovodstveni standardi sadrže pravila o pripremanju, priznavanju i prezentaciji računovodstvenih stavki poslovnih subjekata, a 2001. godine su nadopunjeni Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.[3]

Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) su standardi koje je usvojio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), a sadrže:[4]

a) Međunarodne standarde financijskog izvještavanja,
b) Međunarodne računovodstvene standarde,

[1] Štahan, M. (2015): Financije, pravo i porezi, TEB, Zagreb, br. 1/15, str. 23.
[2] Dečman, N., Žager, K. (2015): Računovodstvo malih i srednjih poduzetnika, HZRiFD, Zagreb, str. 102.
[3] Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga: Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, [Internet], raspoloživo na: http://www.hanfa.hr/getfile/39377/Me%C4%91unarodni%20ra%C4%8Dunovodstveni%20standardi%20i%20Me%C4%91unarodni%20standardi%20financijskog.pdf, [01.06.2016.]
[4] Narodne novine (2009): Međunarodni standardi financijskog izvještavanja - MRS 1, Prezentiranje financijskih izvještaja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 136., str. 3, t. 7.

c) Tumačenja Odbora za tumačenje međunarodnog financijskog izvještavanja (IFRIC) i bivšeg Stalnog odbora za tumačenje.

Međunarodni računovodstveni standardi (Međunarodni standardi financijskog izvještavanja) svojevrsni su kompromis računovodstvenih rješenja različitih država. Oni mogu biti prihvaćeni kao glavni izvor računovodstvene regulative u nekoj zemlji ili se na osnovi njih mogu donositi vlastiti nacionalni standardi. Međunarodni računovodstveni standardi (Međunarodni standardi financijskog izvještavanja) 1993. godine se uvedeni u obračunski sustav Republike Hrvatske kada su sukladno Zakonu o računovodstvu svi subjekti bili obvezni primjenjivati ovu složenu računovodstvenu regulativu. Problemi u primjeni Međunarodnih računovodstvenih standarda doveli su do toga da su 2008. godine izrađeni zasebni nacionalni standardi – Hrvatski standardi financijskog izvještavanja.[5]

Poduzetnici sa sjedištem u Republici Hrvatskoj obvezni su sukladno Zakonom o računovodstvu, sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, izuzetak od navedenog su veliki poduzetnici i poduzetnici čije su dionice ili dužnički vrijednosni papiri uvršteni ili se pripremaju za uvrštavanje na organizirano tržište vrijednosnih papira, te oni primjenjuju Međunarodne standarde financijskog izvještavanja.[6]

Hrvatski standardi financijskog izvještavanja predstavljaju računovodstvena načela i pravila koja koristi računovodstvena struka, a primjenjuju se prilikom sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja.[7]

U Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja naznačene su temeljne koncepcije na kojima počiva sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja. Svrha ovih standarda je:[8]

- propisati osnovu za sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja,
- pomoć revizorima pri donošenju mišljenja o tome jesu li financijski izvještaji u skladu s Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja,
- pomoć korisnicima financijskih izvještaja u tumačenju podataka i informacija koje su sadržane u financijskim izvještajima.

[5] Dečman, N., Žager, K. (2015): Računovodstvo malih i srednjih poduzetnika, HZRiFD, Zagreb, str. 102.
[6] Štahan, M. (2015): Financije, pravo i porezi, TEB, Zagreb, br. 1/15, str. 25.
[7] Narodne novine (2015): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 86., t. 1.2.
[8] Ibidem, t. 1.2.

Hrvatski standardi financijskog izvještavanja nastali su sukladno Zakonom o računovodstvu, a donosi ih Odbor za standarde financijskog izvještavanja. Oni se temelje na domaćoj računovodstvenoj teoriji i praksi i Direktivi 2013/34/EU Europskog parlamenta. Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja regulira se tematika vezana za financijske izvještaje koji su prvenstveno namijenjeni vanjskim korisnicima. Oni sadrže zahtjeve priznavanja, mjerenja, procjenjivanja, prezentiranja i objavljivanja transakcija i događaja važnih za financijske izvještaje opće namjene.[9]

2.1.2. Zakonski propisi

Poslovanje poduzeća utvrđeno je brojnim zakonskim propisima, a u kontekstu financijskog izvještavanja Zakon o računovodstvu ima značajnu ulogu.[10]

Zakonom o računovodstvu se uređuje računovodstvo poduzetnika, razvrstavanje poduzetnika i grupa poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja i tijelo za donošenje standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, izvještaj o plaćanjima u javnom sektoru, revizija godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, javna objava godišnjih financijskih izvještaja i godišnjih izvješća, Registar godišnjih financijskih izvještaja te obavljanje nadzora.[11]

U tablici 1 prikazana je klasifikacija poduzetnika prema Zakonu o računovodstvu Republike Hrvatske.

Tablica 1: Klasifikacija poduzetnika sukladno Zakonu o računovodstvu

Stavke	Mikro poduzetnici	Mali poduzetnici	Srednji poduzetnici	Veliki poduzetnici
Ukupna aktiva	2.600.000	30.000.000 kn	150.000.000 kn	< 150.000.000 kn
Prihod	5.200.000	60.000.000 kn	300.000.000 kn	< 300.000.000 kn
Prosječan broj radnika	10 radnika	50 radnika	250 radnika	250 radnika

Izvor: Prikaz autora, na temelju: Narodne novine (2016): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 109., čl.5.

U skupinu mikro poduzetnika se klasificiraju oni koji ne prelaze dva od tri granična uvjeta, u male poduzetnike se svrstavaju oni poduzetnici koji prelaze dva od tri kriterija za mikro, ali ne prelaze dva od tri granična uvjeta za srednje poduzetnike, srednji poduzetnici su oni koji prelaze dva od tri kriterija za male, ali ne prelaze dva od tri granična uvjeta za velike poduzetnike, dok

[9] Ibidem, t. 1.1.
[10] Dečman, N., Žager, K. (2015): Računovodstvo malih i srednjih poduzetnika, HZRiFD, Zagreb, str. 103.
[11] Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15., čl. 1.

u skupinu velikih poduzetnika se svrstavaju oni poduzetnici koji prelaze dva od tri uvjeta za srednje poduzetnike.[12]

U smislu ovog Zakona poduzetnici su dužni sastavljati sljedeće godišnje financijske izvještaje: izvještaj o financijskom položaju (bilanca), račun dobiti i gubitka, izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje. Iznimno, mikro i mali poduzetnici nisu obvezni sastavljati izvještaj o novčanim tokovima i izvještaj o promjenama kapitala. Također, poduzetnici su dužni sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja ili Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja.[13]

2.2. Temeljni financijski izvještaji

Financijski izvještaji su strukturirani prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja određenog poslovnog subjekta. Cilj financijskih izvještaja je pružiti informacije o financijskom položaju, financijskoj uspješnosti i novčanim tijekovima poslovnog subjekta, koje su korisne širem krugu korisnika financijskih izvještaja u donošenju ekonomskih odluka. Radi ispunjavanja tih ciljeva, financijski izvještaji pružaju informacije o:[14]

a) imovini,
b) obvezama,
c) kapitalu,
d) prihodima i rashodima, uključujući dobitke i gubitke,
e) uplate vlasnika i isplate vlasnicima po osnovi kapitala u njihovom svojstvu vlasnika,
f) novčanim tokovima subjekta.

Te su informacije sadržane u nizu financijskih izvještaja od kojih temeljne čine:[15]

1. Izvještaju o financijskom položaju (Bilanca),
2. Računu dobiti i gubitka,
3. Izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti,
4. Izvještaju o novčanom toku,
5. Izvještaju o promjenama kapitala,

[12] Ibidem, čl.5
[13] Ibidem, čl.19.
[14] Narodne novine (2009): Međunarodni standardi financijskog izvještavanja - MRS 1, Prezentiranje financijskih izvještaja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 136., t. 9.
[15] Narodne novine (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15., čl. 19.

6. Bilješkama uz financijske izvještaje.

Navedeni financijski izvještaji međusobno su povezani i upućuju jedni na druge. Neki od njih su statičnog karaktera, kao primjerice bilanca jer prikazuje stanje na određeni dan, dok drugi financijski izvještaji prikazuju promjene ekonomskih kategorija tijekom određenog vremena te stoga imaju dinamičan karakter, kao primjerice račun dobiti i gubitka. Ukoliko se financijske izvještaje promatra zajedno, kao cjelinu, može se spoznati „zdravstveno stanje“ pojedinog poduzeća, a utvrditi i razumjeti to „stanje“ znači imati mogućnost donositi primjerene i racionalne poslovne odluke.[16]

2.2.1. Bilanca

Bilanca predstavlja sustavni pregled imovine, kapitala i obveza na određeni dan. U bilanci se prikazuje položaj, odnosno financijska snaga poduzeća na koju utječu ekonomski resursi koje kontrolira poduzeće, a prikazani su u određenom trenutku u bilanci.[17]

Radi uspješnijeg proučavanja financijskog položaja poduzeća, nužno je poznavati osnovne bilančne kategorije i problematiku njihovog mjerenja i priznavanja. Istaknuto je kako bilanca prikazuje imovinu kojom poduzeće raspolaže i obveze u određenom trenutku, drugim riječima, bilanca predstavlja dvostruki prikaz imovine, jednom prema pojavnom obliku i drugi put prema podrijetlu te imovine.[18]

Računovodstvenim jezikom imovina poduzeća naziva se aktiva, a izvori te imovine pasiva.[19]

U aktivi bilance prikazuje se imovina koja predstavlja resurs koji kontrolira poduzetnik kao rezultat prošlih događaja iz kojih se očekuje priljev budućih ekonomskih koristi.[20]

Prema vremenu očekivane transformacije u novčani oblik, imovina se dijeli na dvije osnovne skupine:[21]

a) dugotrajna imovina,
b) kratkotrajna imovina.

[16] Ibidem, str. 38.
[17] Gulin, D. (2008): Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, HZRiFD, Zagreb, str. 50.
[18] Tušek, B., Vašiček, V., Žager, K. (2008): Osnove računovodstva, računovodstvo za neračunovođe, RRiF, Zagreb, str. 39.
[19] Ibidem, str. 39.
[20] Gulin, D. (2008): Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, HZRiFD, Zagreb, str. 50.
[21] Tušek, B., Vašiček, V., Žager, K. (2008): Osnove računovodstva, računovodstvo za neračunovođe, RRiF, Zagreb, str. 41.

Sva imovina kojom poduzeće raspolaže i koju kontrolira ima svoje podrijetlo, odnosno izvore iz kojih je pribavljena. Izvori imovine su zapravo različite pravne i fizičke osobe koje svoju imovinu ulažu u neko poduzeće.[22]

Ovisno o tome koja osoba je uložila imovinu u poduzeće, da li je to bio sam vlasnik ili neki drugi privredni subjekt, izvore imovine se prema vlasništvu dijele na:[23]

a) vlastite izvore (kapital ili glavnicu),
b) tuđe izvore (obveze).

Prema roku dospijeća izvori imovine se dijele na:[24]

a) kratkoročne izvore (kratkoročne obveze),
b) dugoročne izvore (dugoročne obveze),
c) trajne izvore (kapital ili glavnicu).

Vlasnička glavnica odnosno kapital poduzeća je razlika između ukupne imovine i ukupnih obveza i to je onaj dio imovine koji pripada vlasnicima poduzeća. Pritom se ne misli na neku specificiranu imovinu, već na ostatak koji ostaje nakon podmirenja svih obveza.[25]

2.2.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je financijski izvještaj koji prikazuje prihode i rashode te dobit ili gubitak ostvaren tijekom obračunskog razdoblja, a obveznici sastavljanja ovog financijskog izvještaja su sva trgovačka društva i drugi poduzetnici kao i svaka pravna i fizička osoba koja je obveznik poreza na dobit.[26]

Prihod je povećanje ekonomskih koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanja imovine, ili smanjenja obveza posljedica čega je povećanje glavnice, izuzevši ona povećanja u svezi s uplatama od strane sudionika u kapitalu.[27]

Prihodi se dijele na:[28]

[22] Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager. K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 58.
[23] Ibidem, str. 59.
[24] Ibidem, str. 59.
[25] Tušek, B., Vašiček, V., Žager, K. (2008): Osnove računovodstva, računovodstvo za neračunovođe, RRiF, Zagreb, str. 45.
[26] Štahan, M. (2015): Financije, pravo i porezi, TEB, Zagreb, br. 1/15, str. 44.
[27] Narodne novine (2015): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja 15 - Prihodi, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 86., t. 15.3.
[28] Ibidem, t. 15.23.

a) poslovne prihode:
    - prihodi od prodaje,
    - ostali poslovni prihodi.
b) financijske prihode.

Rashodi su smanjenja ekonomskih koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku odljeva imovine ili stvaranja obveza posljedica čega je smanjenje glavnice, izuzevši ona smanjenja u svezi s raspodjelom sudionika u glavnici.[29]

Rashodi se dijele na:[30]

a) poslovne rashode,
b) financijske rashode.

Ukoliko je poduzeće ostvarilo više nego što je uložilo u poslovni proces, odnosno ako su prihodi veći od rashoda, tada je ostvaren pozitivan financijski rezultat ili dobit, i obrnuto, ako je poduzeće uložilo više od onoga što je dobilo iz nekog poslovnog procesa, tada posluje s gubitkom, odnosno ostvaruje negativan financijski rezultat.[31]

2.2.3 Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prikazuje sve komponente dobiti ili gubitka kao i komponente ostale sveobuhvatne dobiti. Poslovni subjekti koji primjenjuju Međunarodne standarde financijskog izvještavanja imaju mogućnost izbora između dva načina prikazivanja stavki prihoda i rashoda, i to:[32]

a) u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti kao jedinom izvještaju,
b) u dvama izvještajima, i to (1) zaseban račun dobiti i gubitka i (2) drugom izvještaju koji sadrži sastavne dijelove sveobuhvatne dobiti.

Cilj izvještaja o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti je ukazivanje na dio dobiti koji je posljedica specifičnih procjena pozicija financijskih izvještaja, a koje nisu rezultat svakodnevnih

[29] Brkanić, V. (2007): Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, RRiF, Zagreb, str. 15.
[30] Narodne novine (2015): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja 16 - Rashodi, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 86., t. 16.3.
[31] Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager. K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 69.
[32] Računovodstvo i financije: br. 12/2014 , str. 14. [Internet], raspoloživo na: http://rif.hr/e-izdanje/rif-12-2014/assets/basic-html/page16.html, [20.06.2016.]

transakcija, kao što su primjerice, revalorizacija dugotrajne imovine ili naknadno mjerenje kratkotrajne imovine.[33]

2.2.4. Izvještaj o novčanom toku

Izvještaj o novčanom toku predstavlja prikaz novčanih tijekova koje poduzeće ostvari, odnosno sve priljeve i odljeve novca i novčanih ekvivalenata tijekom određenog obračunskog razdoblja.[34]

Izvještaj o novčanom tijeku prezentira novčane tijekove tijekom određenog razdoblja, klasificirane na novčane tijekove od:[35]

a) poslovnih aktivnosti,
b) investicijskih aktivnosti,
c) financijskih aktivnosti.

Novčani tijekovi od poslovnih aktivnosti proizlaze iz glavnih proizvodnih aktivnosti poduzeća koje stvaraju prihode. Drugim riječima, oni uobičajeno proizlaze iz transakcija i drugih poslovnih događaja koji se uključuju u određivanje dobitka i gubitka.[36]

Investicijske aktivnosti posljedica su investiranja i dezinvestiranja u realnu imovinu, kao i rezultat dugoročnog investiranja i dezinvestiranja u financijsku imovinu.[37]

Izvještaj o novčanom toku od financijskih aktivnosti uključuje sve transakcije trgovačkog društva s njegovim vlasnicima i transakcije s kreditorima koji posuđuju novac. Financijske aktivnosti uključuju posudbe i vraćanje kratkoročnih i dugoročnih dugova.[38]

Izvještaj o novčanom toku podijeljen na poslovne, investicijske i financijske aktivnosti može biti sastavljen primjenom :[39]

a) direktne metode,
b) indirektne metode.

---

[33] Zager, K.:[Internet], raspoloživo na: http://web.efzg.hr/dok/RAC/kzager//Predavanje%203.pdf,[20.06.2016.]
[34] Narodne novine (2015): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja 1 – Financijski izvještaji, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 86., t. 1.10.
[35] Ibidem, t. 1.10.
[36] Brkanić, V. (2007): Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, RRiF, Zagreb, str. 170.
[37] Pepur, S., Šimić Šarić, M., Vidučić, Lj. (2015): Financijski menadžment, RRiF, Zagreb, str. 430.
[38] Belak, V. (2006): Profesionalno računovodstvo, Zgombić & Partneri, Zagreb, str. 85.
[39] Tušek, B., Vašiček, V., Žager, K. (2008): Osnove računovodstva, računovodstvo za neračunovođe, RRiF, Zagreb, str. 70.

Direktna metoda prikazuje bruto novčane primitke i izdatke novca koji su razvrstani po osnovnim aktivnostima (poslovnim, investicijskim i financijskim), dok se kod indirektne metode poslovne aktivnosti ne iskazuju kao bruto primici i bruto izdaci novca, već se neto dobit ili gubitak usklađuje za učinke transakcija nenovčane prirode.[40]

2.2.5. Izvještaj o promjenama kapitala

Ovaj izvještaj sadrži podatke o kapitalu i pričuvama, te isplaćenim dividendama koje se preuzimaju iz knjigovodstvenih stanja na posljednji dan obračunskog razdoblja. Također, izvještaj o promjenama kapitala predstavlja promjene računovodstvenih politika i ispravke temeljnih pogrešaka, a svrha ovog izvještaja je pružiti prikaz promjene neto vrijednosti tvrtke, odnosno bogatstva dioničara, pri čemu se u bilješkama navodi uzrok rasta ili pada glavnice.[41]

Ovaj izvještaj prikazuje promjene:[42]

- uloženog kapitala,
- zarađenog kapitala,
- izravnih promjena u kapitalu.

2.2.6. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje sastavni su dio temeljnih financijskih izvještaja koje predstavljaju detaljniju dopunu i razradu podataka sadržanih u bilanci, računu dobiti i gubitka i izvještaja o novčanom toku.[43]

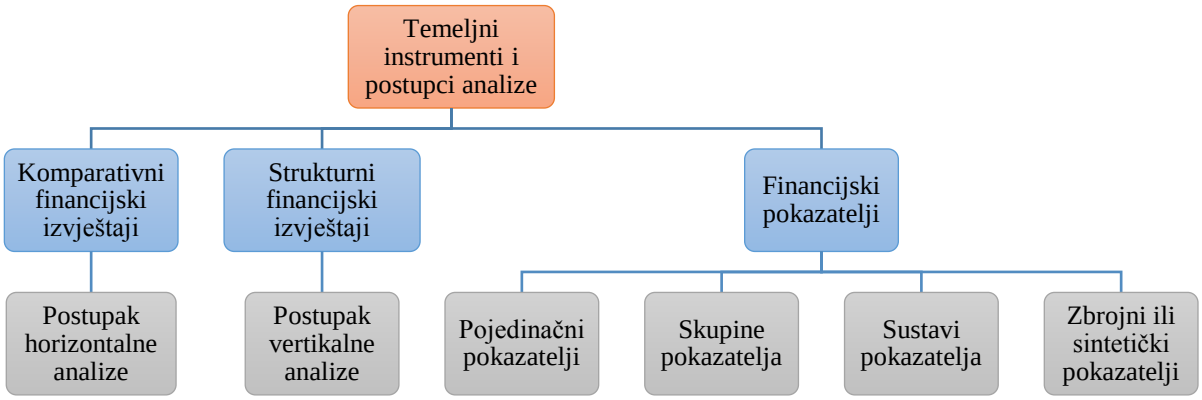
Bilješke sadrže sve one informacije koje nisu direktno vidljive iz temeljnih izvještaja, a nužne su za ocjenu poslovanja poduzeća.[44]

[40] Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager. K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 85.
[41] Pepur, S., Šimić Šarić, M., Vidučić, Lj. (2015): Financijski menadžment, RRiF, Zagreb, str. 434.
[42] Narodne novine (2015): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja 1 – Financijski izvještaji, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 86., t. 1.37.
[43] Pepur, S., Šimić Šarić, M., Vidučić, Lj. (2015): Financijski menadžment, RRiF, Zagreb, str. 434
[44] Narodne novine (2015): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja 1 – Financijski izvještaji, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 86., t. 1.11.

3. METODE I TEHNIKE ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Analiza financijskih izvještaja predstavlja primjenu različitih analitičkih instrumenata i postupaka pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u informacije relevantne za odlučivanje i upravljanje poslovanjem pojedinog poduzeća.[45]

Na slici 1 prikazani su temeljni instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja.



Slika 1: Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka financijskih izvještaja
Izvor: Prikaz autora, na temelju: Tušek, B., Vašiček, V., Žager, K. (2008): Osnove računovodstva, računovodstvo za neračunovođe, RRiF, Zagreb, str. 168.

U procesu analize financijskih izvještaja moguće je koristiti se čitavim nizom različitih postupaka, koji su utemeljeni na raščlanjivanju i uspoređivanju. Komparativni financijski izvještaji služe kao podloga za provedbu horizontalne analize i oni se mogu razmatrati u kontekstu uspoređivanja. Dakle, horizontalnom analizom nastoji se uočiti tendencija i dinamika promjena pojedinih pozicija u temeljnim financijskim izvještajima, te se na temelju uočenih promjena procjenjuje uspješnost i sigurnost poslovanja pojedinog poduzeća. S druge strane, strukturni financijski izvještaji koji služe za provedbu vertikalne analize mogu se razmatrati u kontekstu raščlanjivanja. Stoga, vertikalna analiza pruža uvid u strukturu financijskih izvještaja. Problematika analize financijskih izvještaja, ne iscrpljuje se postupkom horizontalne i vertikalne analize, te su u tom kontekstu najznačajniji pokazatelji analize financijskih izvještaja, pa je obično riječ o pojedinačnim pokazateljima, skupinama pokazatelja, sustavima pokazatelja i zbrojnim ili sintetičkim pokazateljima.[46]

[45] Šodan, S. (2016): Financijska analiza poslovanja, nastavni materijali, Sveučilište u Splitu, predavanje 5., str. 1.
[46] Tušek, B., Vašiček, V., Žager, K. (2008): Osnove računovodstva, računovodstvo za neračunovođe, RRiF, Zagreb, str. 167-168.

3.1. Horizontalna analiza financijskih izvještaja

Horizontalna analiza predstavlja usporedni prikaz apsolutnih iznosa najvažnijih pozicija bilance i računa dobiti i gubitka i promjena tih iznosa tijekom vremena.[47]

Kako bi se došlo do zaključka o dinamici promjena, potrebno je pratiti višegodišnje trendove. Primjerice ukoliko se vrši analiza poslovanja poduzeća kroz dvije godine, rezultat dobiven analizom može pružiti sliku o pozitivnim kretanjima, ali ako se rezultat razmotri kroz duže vremensko razdoblje, mogao bi uputiti na zaključak da rezultat dobiven analizom upućuje na potencijalne probleme.[48]

Za izračunavanje promjena u pozicijama financijskih izvještaja i za njihovu usporedbu može se odabrati bazna godina, te se ostale godine na temelju izračuna baznih indeksa onda uspoređuju s njom. Isto tako, mogu se koristiti i usporedbe svake godine s prethodnom godinom na temelju izračuna verižnih indeksa.[49]

Najveći problemi horizontalne analize su: inflacija, promjene obračunskog sustava prilikom izrade i predočenja financijskog izvještaja, promjene u politici bilanciranja i sve ostale promjene koje financijski izvještaj čine neusporedivim. U takvim scenarijima financijski izvještaji se prije uspoređivanja moraju uskladiti, a ukoliko to nije moguće, treba uskladiti samo bitne stavke ili bitne pokazatelje performanse te ih onda usporediti.[50]

3.2. Vertikalna analiza financijskih izvještaja

Vertikalna analiza predstavlja analizu u kojoj se jedna pozicija iz financijskih izvještaja uzima kao konstanta te se određuje postotni odnos svih ostalih varijabli, odnosno podataka iz izvještaja u odnosu na uzetu konstantnu varijablu, čime se posljedično omogućava uvid u strukturu financijskih izvještaja. Dakle, vertikalna analiza je usporedba pojedine pozicije iz financijskih izvještaja s ostalim pozicijama u istom izvještaju (uobičajeno se jedna pozicija usporedbe izjednačava sa 100, a ostale se pozicije izražavaju kao njen postotak).[51]

Vertikalna analiza bilance je određivanje postotnog djela pojedinih stavki aktive ili pasive u ukupnoj vrijednosti aktive odnosno pasive. Dok vertikalna analiza računa dobiti i gubitka se

[47] Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRiF, Zagreb, str. 93.
[48] Bolfek, B., Knežević, S., Stanić, M. (2012): Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik, Vol.No.1., pregledni rad, str. 158.
[49] Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRiF, Zagreb, str. 93.
[50] Ibidem, str. 93.
[51] Šodan, S. (2016): Financijska analiza poslovanja, nastavni materijali, Sveučilište u Splitu, predavanje 5., str. 2.

koristi za određivanje postotnog udjela pojedine stavke računa dobiti i gubitka u vrijednosti neto prodaje društva. Dakle, kao konstanta se, prema tome uzima vrijednost ukupnih prihoda.[52]

3.3. Pokazatelji financijskih izvještaja

Pokazatelji se obično promatraju kao nositelji informacija koje su potrebne za adekvatno upravljanje poslovanjem i razvojem poduzeća. Dakle, financijski pokazatelji se utvrđuju i računaju u cilju stvaranja informacijske podloge za donošenje određenih poslovnih odluka. U skladu s tim zahtjevima postoje sljedeće skupine financijskih pokazatelja:[53]

1. pokazatelji likvidnosti,
2. pokazatelji zaduženosti,
3. pokazatelji aktivnosti,
4. pokazatelji ekonomičnosti,
5. pokazatelji profitabilnosti,
6. pokazatelji investiranja.

Adekvatno upravljanje poduzećem zahtijeva zadovoljenje sljedeća dva kriterija poslovanja:[54]

- kriterij sigurnosti,
- kriterij uspješnosti.

Pokazatelji likvidnosti i zaduženosti mogu se smatrati indikatorima sigurnosti poslovanja, dok s druge strane, pokazatelji profitabilnosti i investiranja, indikatorima uspješnosti poslovanja. Pokazatelji aktivnosti se međutim mogu smatrati i pokazateljima sigurnosti i pokazateljima uspješnosti, jer imaju konstantan utjecaj na likvidnosti i profitabilnost poslovanja.[55]

3.3.1 Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti pokazuju sposobnost poduzeća u podmirivanju dospjelih kratkoročnih obveza. Najčešći pokazatelji koji se koriste za ocjenu likvidnosti poduzeća su koeficijent tekuće likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent trenutne likvidnosti i koeficijent financijske stabilnost. Svi navedeni pokazatelji računaju se na temelju podataka iz bilance.[56]

[52] Ibidem, str. 2.
[53] Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager. K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 243-244.
[54] Buble, M., Cingula, M., Dulčič, Ž. (2005): Strateški menadžment, Sinergija d.o.o., Zagreb, str. 286.
[55] Ibidem, str. 286-287.
[56] Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager. K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 248.

Postupak izračunavanja pokazatelja likvidnosti prikazan je u tablici 2.

Tablica 2: Pokazatelji likvidnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent trenutne likvidnosti	novac	kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	novac + potraživanja	kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti	kratkotrajna imovina	kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	dugotrajna imovina	kapital + dugoročne obveze

Izvor: Prikaz autora, na temelju: Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager. K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 248.

Koeficijent tekuće likvidnosti pokazuje u kojem su omjeru kratkoročne obveze poduzeća pokrivene kratkotrajnom imovinom. Ističe se kako bi teorijska vrijednost ovog pokazatelja trebala biti veća od 2, odnosno kako bi kratkotrajna imovina trebala biti dvostruko veća od kratkoročnih obveza. Veća vrijednost koeficijenta tekuće likvidnosti znači da je veća sposobnost poduzeća u podmirivanju kratkoročnih obveza.[57]

Koeficijent ubrzane likvidnosti pokazuje koliko su kratkoročne obveze pokrivene brzo unovčivom imovinom. Teorijska vrijednost ovog koeficijenta trebala bi biti jednaka ili veća od 1, što znači da ukoliko poduzeće želi održavati normalnu likvidnosti, mora imati minimalno onoliko brzo unovčive imovine koliko ima kratkoročnih obveza.[58]

Koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje na sposobnost poduzeća za trenutačno podmirenje svojih kratkoročnih obveza iz svojih najlikvidnijih sredstava. Iako trenutna likvidnost može pružiti vrlo dojmljive rezultate korisnicima financijskih izvještaja u pogledu ocjene likvidnosti, jer pokazuje sposobnost poduzeća za trenutačno plaćanje obveza, ona je prilično nestabilan pokazatelj. Naime, visoki iznos gotovine na datum bilance može biti kratkog vijeka pa ta informacija nema posebno značenje, pa se iz tog razloga pokazatelj trenutne likvidnosti uvijek koristi kao dodatni pokazatelj likvidnosti.[59]

Koeficijent financijske stabilnosti pokazuje u kojem se omjeru dugotrajna imovina financira iz dugoročnih izvora. Poželjno je da taj omjer bude manji od 1 kako bi poduzeće moglo dio svoje kratkotrajne imovine financirati iz dugoročnih izvora. Manja vrijednost ovog pokazatelja rezultira većom likvidnosti i financijskom stabilnosti poduzeća, odnosno povećava se učešće

[57] Šodan, S. (2016): Financijska analiza poslovanja, nastavni materijali, Split, predavanje 6., str. 7.
[58] Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager. K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 248-249.
[59] Belak, V. (2014): Analiza poslovne uspješnosti, RRiF, Zagreb, str. 152-153.

radnog kapitala. Ukoliko je pokazatelj veći od 1, to znači da poduzeće dio svoje dugotrajne imovine financira iz kratkoročnih izvora, odnosno da postoji deficit radnog kapitala.[60]

3.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti pokazuju strukturu kapitala i načine kojima poduzeće financira svoju imovinu. Oni predstavljaju stupanj rizika ulaganja u poduzeće, odnosno određuju u kojem stupnju poduzeće koristi posuđena financijska sredstva. Poduzeća sa visokim stupnjem zaduženosti gube financijsku fleksibilnost, mogu imat probleme pri pronalasku novih investitora, te se suočavaju s rizikom bankrota. Ipak, zaduženost nije nužno loša, ukoliko je stupanj zaduženosti pod kontrolom i redovno se prati kroz vrijeme, uz pravilno korištenje posuđenih sredstava, zaduženost može rezultirati porastom povrata na investirano.[61]

U tablici 3 prikazan je postupak izračuna pokazatelja zaduženosti.

Tablica 3: Pokazatelji zaduženosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent zaduženosti	ukupne obveze	ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	glavnica	ukupna imovina
Koeficijent financiranja	ukupne obveze	glavnica
Pokriće troškova kamata	dobit prije poreza i kamata	kamate
Faktor zaduženosti	ukupne obveze	zadržana dobit + amortizacija
Stupanj pokrića I	glavnica	dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II	glavnica + dugoročne obveze	dugotrajna imovina

Izvor: Prikaz autora, na temelju: Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager. K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 251.

Koeficijent zaduženosti pokazuje u kojoj mjeri poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja poslovanja, odnosno koliki je postotak imovine pribavljen zaduživanjem. Veći odnos duga i imovine rezultira većim financijskim rizikom i obrnuto. U pravilu bi vrijednost koeficijenta zaduženosti trebala biti 50% ili manja.[62]

Umjesto koeficijenta zaduženosti često se primjenjuje koeficijent vlastitog financiranja koji pokazuje odnos između vlasničke glavnice i ukupne imovine, a njegova vrijednost bi u pravilu trebala biti jednaka ili veća od 50%. Dakle, poželjno da koeficijent zaduženosti poduzeća bude što manji, kako bi koeficijent vlastitog financiranja bio što veći. Koeficijent vlastitog

[60] Šodan, S. (2016): Financijska analiza poslovanja, nastavni materijali, Sveučilište u Splitu, predavanje 6., str. 9.
[61] Šarlija (2009): Analiza poslovanja poduzeća, [Internet], raspoloživo na: http://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza.doc.pdf, str. 5. [08.05.2016.]
[62] Ibidem, str. 5.

financiranja pokazuje koliki je postotak imovine financiran iz vlastitih izvora. Što je stupanj financiranja iz vlastitih izvora veći, to su manji rizici poslovanja i ulaganja u poduzeće i obrnuto.[63]

Koeficijent financiranja je pokazuje odnos duga i glavnice. Ukoliko je vrijednost ovog pokazatelja veća od jedan, to znači da poduzeće intenzivnije koristi financijsku polugu. S gledišta zaduženosti i sposobnosti vraćanja dugova, poželjna je što manja vrijednost ovog pokazatelja.[64]

Pokriće troškova kamata i faktor zaduženosti ukazuju na dinamičku zaduženost iz razloga što dug promatraju s aspekta mogućnosti njegova podmirenja. Pokazatelj pokrića troškova kamata pokazuje u kojem su omjeru kamate pokrivene ostvarenom bruto dobiti. Što je veća vrijednost ovoga pokazatelja, zaduženost je manja i obrnuto. S druge strane, manja vrijednost pokazatelja faktora zaduženosti rezultira manjom zaduženosti poduzeća. Faktor zaduženosti pokazuje broj godina koji je potreban kako bi se ukupne obveze podmirile iz ostvarene zadržane dobiti uvećane za amortizaciju.[65]

Stupanj pokrića I pokazuje u kojem je omjeru dugotrajna imovina pokrivena vlasničkom glavnicom uvećanom za dugoročne obveze. U pravilu vrijednost ovog pokazatelja bi trebala biti približno 1, odnosno smatra se kako bi dugotrajna imovine trebala potpuno biti pokrivena vlasničkom glavnicom.[66]

Stupanj pokrića II pokazuje u kojem je omjeru dugotrajna imovina pokrivena glavnicom uvećanom za dugoročne obveze. Teorijska vrijednost ovog pokazatelja bi trebala biti veća od 1 kako bi se dio dugoročnih izvora mogao iskoristiti za financiranje kratkotrajne imovine.[67]

3.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti ili koeficijenti obrta imovine računaju se na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. Oni pokazuju brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. Također, ako je poznat koeficijent obrta imovine, posljedično tome se može izračunati prosječno trajanje obrta te imovine.[68]

---

[63] Belak, V. (2014): Analiza poslovne uspješnosti, RRiF, Zagreb, str. 181.
[64] Šodan, S. (2016): Financijska analiza poslovanja, nastavni materijali, Sveučilište u Splitu, predavanje 7., str. 3.
[65] Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager. K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 250.
[66] Šodan, S. (2016): Financijska analiza poslovanja, nastavni materijali, Sveučilište u Splitu, predavanje 7., str. 3.
[67] Ibidem, str. 3.
[68] Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager. K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 251.

Tablicom 4 prikazan je izračun pokazatelja aktivnosti.

Tablica 4: Pokazatelji aktivnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent obrta ukupne imovine	ukupni prihodi	ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	ukupni prihodi	kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	prihodi od prodaje	potraživanja
Trajanje naplate potraživanja u danima	broj dana u godini (365)	koeficijent obrta potraživanja

Izvor: Prikaz autora, na temelju: Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager. K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 252.

Koeficijent obrta ukupne imovine upućuje na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu, odnosno koliko poduzeće ostvari jedinica prihoda po jedinici uložene imovine. Što je vrijednosti ovog pokazatelja veća, to je veća i brzina cirkulacije, odnosno broj dana vezivanja imovine manji.[69]

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine pokazuje koliko se puta kratkotrajna imovina tvrtke obrne tijekom jedne godine, čime se mjeri efikasnost kojom poduzeće koristi kratkotrajnu imovinu za generiranje prihoda.[70]

Koeficijent obrta potraživanja predstavlja omjer prihoda od prodaje i potraživanja. Na temelju vrijednosti ovoga pokazatelja moguće je izračunati prosječno trajanje naplate potraživanja.[71] Pritom poželjno je da vrijednost koeficijenta bude što veća kako bi vrijeme vezivanja bilo što kraće.

3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda, te pokazuju koliko se novčanih jedinica prihoda ostvari po novčanoj jedinici rashoda. Vrijednost ovih pokazatelja se računa na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka.[72]

Postupak izračuna pokazatelja ekonomičnosti prikazan je u tablici 5.

[69] Vukoja, B.: Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, [Internet], raspoloživo na: http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf,[08.05.2016.]

[70] Šarlija (2009): Analiza poslovanja poduzeća, [Internet], raspoloživo na: http://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza.doc.pdf, [08.05.2016.]

[71] Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager. K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 251.

[72] Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager. K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 252.

Tablica 5: Pokazatelji ekonomičnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	ukupni prihodi	ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	prihodi od prodaje	rashodi prodaje
Ekonomičnost financiranja	financijski prihodi	financijski rashodi
Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	izvanredni prihodi	izvanredni rashodi

Izvor: Prikaz autora, na temelju: Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager. K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 252.

Odnos ukupnih prihoda i ukupnih rashoda rezultira pokazateljem ekonomičnosti ukupnog poslovanja. Osim ovog pokazatelja, za potrebe kompleksnijeg sagledavanja poslovanja, potrebno je izračunati i ostale pokazatelje ekonomičnosti u cilju stvaranja realnije predodžbe o ukupnoj ekonomičnosti poslovanja poduzeća. Poželjno je da vrijednost koeficijenata ekonomičnosti bude što je moguće veća.[73]

3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti pokazuju koliko novčanih jedinica profita poduzeće ostvari po jednoj novčanoj jedinici ostvarenog prometa ili novčanoj jedinici uložene imovine ili kapitala, odnosno koliku poduzeće ostvari zaradu u odnosu na angažiranu imovinu ili prihode.[74]

Tablicom 6 prikazan je izračun pokazatelja profitabilnosti.

Tablica 6: Pokazatelji profitabilnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Bruto profitna marža	dobit prije poreza i kamata	ukupni prihodi
Neto profitna marža	neto dobit	ukupni prihodi
Rentabilnost imovine	dobit prije poreza i kamata	ukupna imovina
Rentabilnost glavnice	neto dobit	vlastiti kapital (glavnica)

Izvor: Prikaz autora, na temelju: Šodan, S. (2016): Financijska analiza poslovanja, nastavni materijali, Split, predavanje 8., str. 1.

Bruto profitna marža pokazuje koliko se bruto dobiti ostvari po jedinici ukupnih prihoda. Pokazatelj bruto dobiti pruža usporedbu profitabilnosti poduzeća neovisno o načinu financiranja poslovanja i oporezivanju dobiti. Neto profitna marža pokazuje koliko se neto dobiti ostvari po jedinici ukupnih prihoda. Ukoliko se usporede bruto profitna marža i neto

[73] Ibidem, str. 252.
[74] Šodan, S. (2016): Financijska analiza poslovanja, nastavni materijali, Sveučilište u Splitu, predavanje 8., str. 1.

profitna marža, tada se može zaključiti koliko iznosi porezno opterećenje u odnosu na ostvareni prihod.[75]

Rentabilnost imovine pokazuje koliko poduzeće ostvari dobiti prije poreza i kamata na svaku novčanu jedinicu uloženu u imovinu. Na temelju rentabilnosti imovine može se zaključiti kakva je efikasnost u izboru i uporabi imovine poduzeća. Poželjna je što veća vrijednost dobivenog pokazatelja, također poželjno ga je uspoređivati unutar iste industrije. Rentabilnost imovine ili povrat na ukupnu imovinu pokazuje kolike povrate ostvaruju vlasnici i kreditori poduzeća zajedno na uloženu jedinicu vlasničkog i dužničkog kapitala.[76]

Rentabilnost glavnice često predstavlja najznačajniji pokazatelj profitabilnosti jer pokazuje koliko se profita ostvari na svaku novčanu jedinicu glavnice, te pokazuje koliko se efikasno raspolagalo kapitalom. Poželjno je da vrijednost ovog pokazatelja bude što veća.[77]

3.4. Du Pont sustav pokazatelja

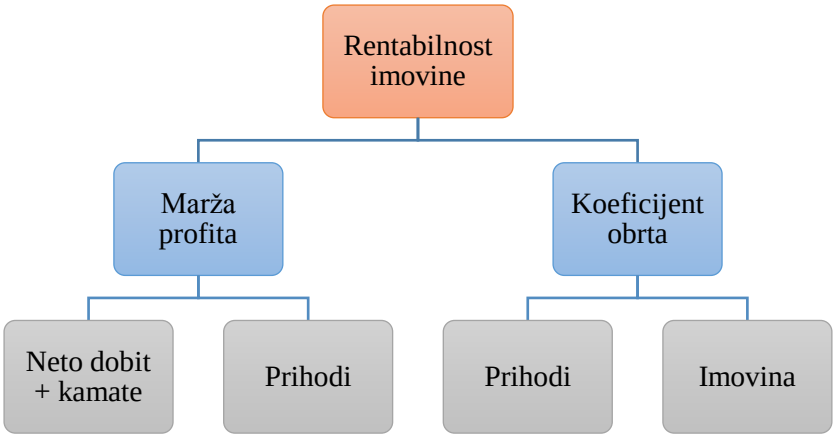
Pod sustavom pokazatelja podrazumijeva se odabir odgovarajućih pokazatelja te odgovarajući način njihovog povezivanja. Sustavi pokazatelja mogu se podijeliti u dvije osnovne skupine, i to na deduktivne i induktivne sustave pokazatelja. Najpoznatiji sustav pokazatelja je Du Pont i on pripada u skupinu deduktivnih pokazatelja.[78]

Du Pont-ov sustav pokazatelja primjenjuje se prvenstveno za potrebe analize poslovanja, a time i za potrebe planiranja odnosno upravljanja poslovanjem i razvojem poslovanja poduzeća. Du Pont sustav sadrži podatke iz bilance i računa dobiti i gubitka.[79]

Tradicionalni Du Pont sustav pokazatelja razvijen je 1919. godine za potrebe financijske analize poslovanja američke kompanije Du Pont de Nemours & Co. Kao glavni pokazatelji obično se koriste povrat na ukupnu imovinu i povrat na ukupnu glavnicu koji prikazuju cilj rada i poslovanja poduzeća.[80]

Slikom 2 prikazan je izgled Du Pont-ovog sustava pokazatelja.

[75] Ibidem, str. 1.
[76] Ibidem, str. 2.
[77] Ibidem, str. 2.
[78] Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager. K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 264.
[79] Borlinić, M., Buntak, K., Sesar, V. (2015): Primjena Du Pont pokazatelja u procesu upravljanja, Tehnički glasnik, br. 9., str. 101.
[80] Šodan, S. (2016): Financijska analiza poslovanja, nastavni materijali, Sveučilište u Splitu, predavanje 8., str. 4.



Slika 2: Du Pont-ov sustav pokazatelja
Izvor: Prikaz autora, na temelju: Tušek, B., Vašiček, V., Žager, K. (2008): Osnove računovodstva, računovodstvo za neračunovođe, RRiF, Zagreb, str. 190.

Raščlanjivanje pokazatelja povrata na ukupnu imovinu (ROA):

ROA = Profitna marža x Koeficijent obrtaja ukupne imovine

Ukupna profitabilnost poduzeća je rezultat pokazatelja profitabilnosti i aktivnosti. Zbog toga, niski ROA može biti rezultat lošeg upravljanja imovinom, niskih profitnih marži ili kombinacija obaju faktora. Cilj poduzeća je ostvariti što veću vrijednost pokazatelja ROA, međutim mogućnosti ostvarivanja željenih povrata bit će uvjetovane i stupnjem konkurentnosti tržišta. Pritom, većina poduzeća mora napraviti kompromis između brzine obrtaja imovine i visine profitnih marži. Poduzeća koja ostvaruju visoke profitne marže uz niže koeficijente obrtaja imovine, vjerojatno koriste strategiju diferencijacije, dok u slučaju visokih koeficijenata obrtaja imovine i niskih profitnih marži može se pretpostaviti da poduzeća primjenjuju strategiju niskih troškova ili cjenovnog vodstva. [81]

Raščlanjivanje pokazatelja povrata na glavnicu (ROE):

ROE = ROA x Multiplikator glavnice

ROE = Profitna marža x Koeficijent obrtaja ukupne imovine x Multiplikator glavnice

Raščlambom ROE, razvidno je kako je povrat na glavnicu rezultat umnoška ROA i multiplikatora glavnice. Na temelju toga, može se zaključiti da je odnos između ROE i ROA funkcija proporcije duga u strukturi izvora financiranja imovine. Kada se imovina financira zaduživanjem, povrati na ukupnu imovinu trebaju pokriti i troškove duga, odnosno kamate, pa će isplativost zaduživanja ovisiti o odnosu troška kamata i ROA. Raščlanjivanjem ROE na tri

[81] Ibidem, str. 4-5.

komponente može se zaključiti kako na rentabilnost glavnice utječu efikasnost poslovanja koja se mjeri profitnom maržom, efikasnost korištenja imovine koja se mjeri koeficijentom obrtaja, te stupanj financijske poluge mjeren multiplikatorom glavnice. Stoga, veća rentabilnost glavnice može se ostvariti porastom obrtaja imovine, porastom profitnih marži ili porastom financijske poluge.[82]

[82] Ibidem, str. 6.

4. ANALIZA POSLOVANJA PODUZEĆA SPAN D.O.O. U ODNOSU NA USPOREDIVA PODUZEĆA IZ EU

Ovo poglavlje podijeljeno je u četiri dijela. Prvi dio se odnosi na opis djelatnosti koju poduzeće Span d.o.o. obavlja, u drugom dijelu analizirano je stanje sektora u informatičko tehnološkoj industriji u Republici Hrvatskoj. Treći i četvrti dio se odnose na analiziranje financijskog položaja i uspješnosti poslovanja poduzeća Span d.o.o. u odnosu na tri odabrana poduzeća iz Europske unije. Pri čemu se u trećem dijelu analizira poslovanje domaćeg poduzeća primjenom tehnika horizontalne i vertikalne analize temeljnih pozicija iz bilance i računa dobiti i gubitka, dok u četvrtom dijelu se pomoću jednostavnih financijskih pokazatelja i Du Pont sustava pokazatelja analizira i uspoređuje poslovanje poduzeća Span d.o.o. sa odabranim EU poduzećima.

4.1. Općenito o poduzeću Span d.o.o.

Društvo Span d.o.o. osnovano je 1993. godine u Zagrebu, a temeljna djelatnost je pružanje profesionalnih usluga projektiranja i izgradnje informacijskih sustava, tehnološkog školovanja i tehničke podrške. 2001. godine postignut je najviši stupanj certifikacije – Microsoft Gold Certified Partner, dok je danas taj status učvršćen s više od 10 područja kompetentnosti. Osim partnerstva s Microsoftom, Span d.o.o. posluje sa: Cisco Premier Partner, IBM Business Partner, Lenovo Business Partner i drugi.[83]

Poduzeće Span d.o.o. pruža informacijske tehnologije kojima je cilj unaprijediti svakodnevni rad i time utjecati na konkurentnost poslovanja. Danas preko 200 domaćih i inozemnih tvrtki, korisnika iz raznih sektora djelatnosti, uključujući financijski sektor, telekomunikacije, industriju i javnu upravu koristi usluge poduzeća Span d.o.o. Tijekom 2009. godine osnovana su društva Span d.o.o. Ljubljana i Span London Ltd za prodaju licenci i pružanje usluga na inozemnom tržištu. Kako bi unaprijedili kvalitetu i racionalizirali poslovanje, poduzeće Span d.o.o. odlučilo je pripojiti društvo Span Rijeka d.o.o. 2012. godine. Iste godine, zbog povećanja ugovora o održavanju IT infrastrukture na području cijele Hrvatske, otvoren je ured u Kninu koji pokriva područje Dalmacije, a krajem iste godine otvoren je ured u Osijeku za potrebe razvijanja novih aplikacija, koje su temeljene prije svega na mobilnoj tehnologiji. Tijekom 2013. godine poduzeće Span d.o.o. se proširilo na američko tržište i osnovalo društvo SPAN USA, Inc. kao centar za lokalnu tehničku podršku kupcima iz SAD.[84]

[83] Span d.o.o., [Internet], raspoloživo na: http://span.hr/, [08.05.2016.]
[84] Span d.o.o., [Internet], raspoloživo na: http://span.hr/, [08.05.2016.]

Sažetak poslovanja poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine prikazan je u tablici 7.

Tablica 7: Sažetak poslovanja poduzeća Span d.o.o.

	2011.	2012.	2013.	2014.	
Broj članova uprave	3	3	3	3	
Broj zaposlenih	79	100	122	135	
Prosječna neto plaća	8.219	8.105	8.527	9.091	
Ukupni prihodi	83.913.172	120.084.102	123.898.181	185.188.146	
Ukupni rashodi	80.576.542	111.208.147	112.223.742	169.495.276	
Neto dobit	2.700.124	8.469.231	10.715.283	13.894.400	
Novac i novčani ekvivalenti	1.273.481	636.365	12.704.097	8.826.964	
Potraživanja od kupaca	17.645.279	44.168.897	21.996.545	21.045.046	

Izvor: Izračun autora, na temelju financijskih izvještaja poduzeća Span d.o.o.

Iz tablice 7 razvidno je kako svaki segment poslovanja poduzeća Span d.o.o. prikazan u tablici ostvaruje kontinuirani rast kroz promatrano razdoblje. Izuzetak od navedenog je smanjenje neto plaća u 2012. godini i rast potraživanja od kupaca u istoj. U sljedećim godinama poduzeće je uspješnije naplaćivalo svoja potraživanja te u 2014. godini iznos potraživanja od kupaca se dvostruko smanjilo u odnosu na 2012. godinu.

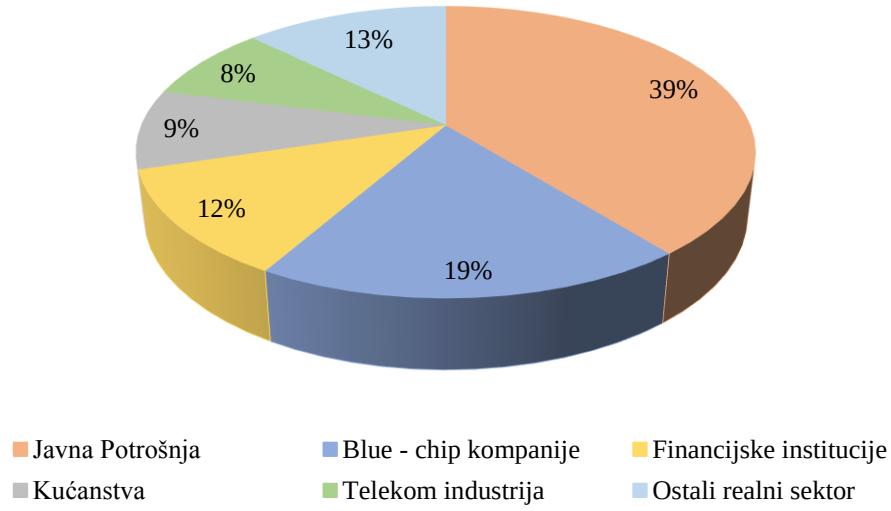
4.2. Analiza stanja IT industrije u Republici Hrvatskoj

IT industrija obuhvaća proizvodnju računala i periferne opreme te IT usluge koje uključuju: računalno programiranje, upravljanje računalnom opremom i sustavom kao i ostale uslužne djelatnosti u vezi s informacijskim tehnologijama i računalima te obradu podataka, usluge poslužitelja i djelatnosti povezane s njima.[85]

Obilježja IT industrije su visoka inovativnosti i ovisnost o konstantnom tehnološkom napretku. U 2013. godini, 41% svjetskog stanovništva priključeno je na Internet, dok u razvijenom svijetu 78% kućanstva. Unutar promatrane industrije na razini Europske unije, IT industrija je zapošljavala 5,8 milijuna zaposlenika te generirala 487,9 milijardi € dodane vrijednosti. Od ukupnog broja poduzeća, 98,62% čine mala poduzeća. S druge strane, iako je broj velikih poduzeća neusporedivo manji, oni zapošljavaju samo 6,78% manje osoba od malih poduzeća. Stoga je značajnost velikih poduzeća za industriju informacija i komunikacija izniman iz razloga što šesnaest velikih poduzeća zapošljava 12.673 od ukupno 31.388 osoba.[86]

[85] Kosec, B. (2015): Hrvatska IT industrija, OpenInfoTrend, br. 200/09/2015, str. 5-6.
[86] Ministarstvo gospodarstava Republike Hrvatske (2014): Industrijska strategija Republike Hrvatske 2014-2020., str. 276-277.

Struktura IT potrošnje u Republici Hrvatskoj 2013. godine po tipu korisnika prikazana je grafikonom 1.



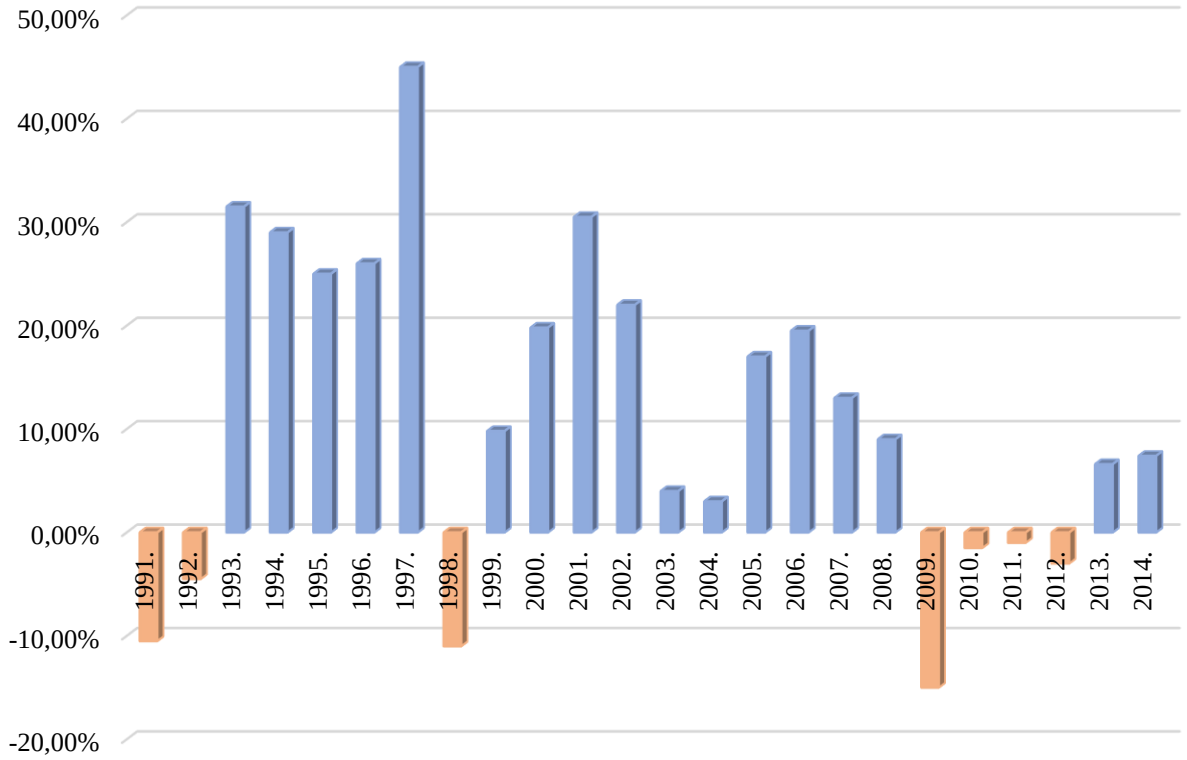
Grafikon 1: Struktura IT potrošnje u Republici Hrvatskoj po tipu korisnika u 2013. godini
Izvor: Izrada autora, prema: Kosec, B. (2015): Hrvatska IT industrija, OpenInfoTrend, br. 200/09/2015, str. 11.

Iz grafikona 2 može se uočiti kako je najveći IT potrošač država, pri čemu 39% IT potrošnje otpada na otprilike 3000 vladinih organizacija i tvrtki u državnom vlasništvu, zatim slijedi skupina od četrdesetak „bluechip" kompanija koji sudjeluju u 19% IT potrošnje, dok na financijske organizacije otpada 12% IT potrošnje. Na kućanstva otpada 9% ukupne IT potrošnje, dok otprilike 180 organizacija u telekom sektoru sudjeluju u ukupnoj IT potrošnji s nešto više od 8%. Ostali realni sektor u koji spadaju mikro, mala, srednja i velika poduzeća, obrti, slobodne profesije i drugi sudjeluju u 13% IT potrošnje.[87]

IT potrošnja Republike Hrvatske sudjeluje s 0,03% u ukupnoj svjetskoj IT potrošnji, što ukazuje na izrazito malo i zatvoreno tržište. Takav nizak udio predstavlja značajnu prepreku međunarodnim poduzećima za investiranje odnosno lociranje i svojih razvojnih, istraživačkih i prodajnih jedinica u Republiku Hrvatsku, dok s druge strane prisiljava domaća IT poduzeća izlasku na svjetsko tržište. Danas, u prosjeku jedno hrvatsko IT poduzeće zapošljava manje od pet radnika.[88]

Grafikonom 2 prikazana je godišnja stopa rasta ukupnog prihoda IT sektora Republike Hrvatske u razdoblju od 1991. do 2014. godine.

[87] Kosec, B. (2015): Hrvatska IT industrija, OpenInfoTrend, br. 200/09/2015, str. 6.
[88] Kosec, B. (2015): Hrvatska IT industrija, OpenInfoTrend, br. 200/09/2015, str. 6-7.

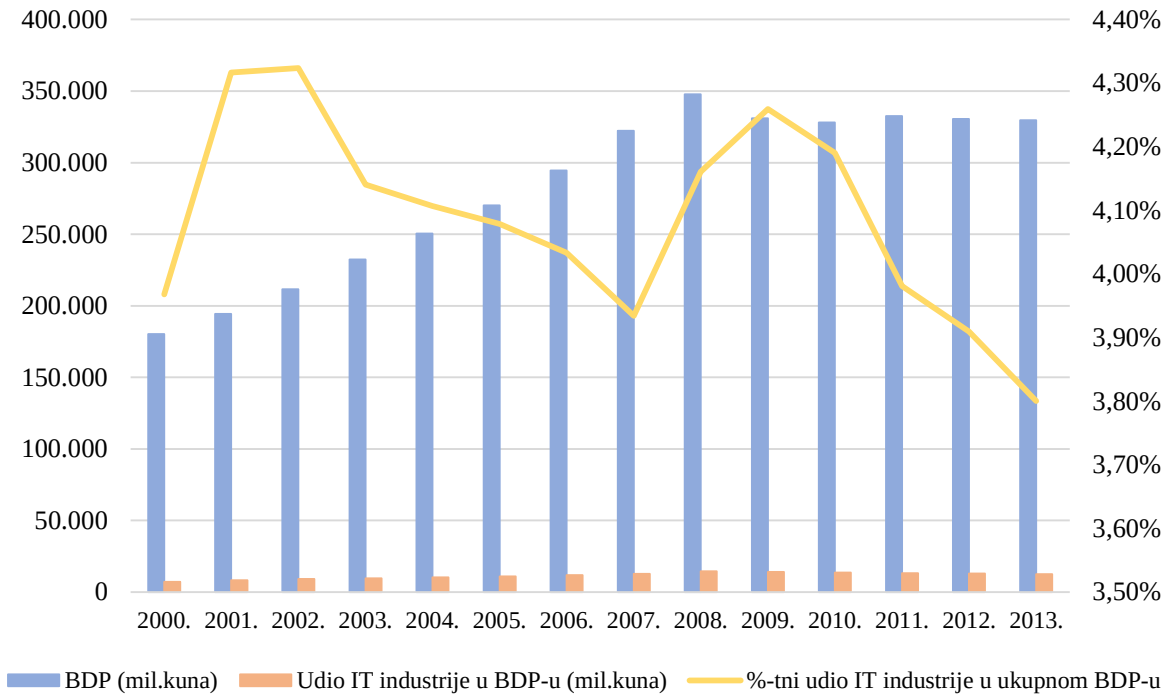


Grafikon 2: Godišnja stopa rasta ukupnog prihoda u IT sektoru Republike Hrvatske za razdoblje od 1991. do 2014. godine
Izvor: Izrada autora, prema: Kosec, B. (2015): Hrvatska IT industrija, OpenInfoTrend, br. 200/09/2015, str. 7.

U razdoblju od 1990. do 2014. godine prihodi informatičko tehnološkog sektora ostvaruju povećanje s procijenjenih 1,4 milijarde kuna na 12,63 milijarde kuna, istodobno broj zaposlenih u IT sektoru je porastao s 5600 u 1990. godini na 16000. u 2014.godini. Međutim, rast ukupnih prihoda IT sektora nije bio kontinuiran, te ga se može podijeliti na četiri razdoblja. Prvo razdoblje se odnosi na razdoblje od 1993. godine do 1997. godine kada je ostvaren izuzetno visok rast, zatim slijedi desetogodišnji relativno visoki rast u razdoblju od 1999. do 2008. godine. Razdoblje od 2009. do 2012. godine može se nazvati kriznim razdobljem, u kojem je 2009. godine informatičko tehnološki sektor pod utjecajem recesije ostvario drastičan pad prihoda u odnosu na promatrane godine, u sljedeće tri godine dolazi do postepenog povećanja prihoda IT sektora. U posljednje dvije godine dolazi do ozdravljenja IT industrije u Republici Hrvatskoj, kada prihodi rastu u 2011. godini za 6,6% odnosno u 2012. godini za 7,4%, pri čemu raste i broj zaposlenih.[89]

Udio IT sektora u ukupnom BDP-u Republike Hrvatske za razdoblje od 2000. do 2013. godine prikazan je u grafikonu 3.

[89] Kosec, B. (2015): Hrvatska IT industrija, OpenInfoTrend, br. 200/09/2015, str. 7.



Grafikon 3: Udio IT sektora u ukupnom BDP-u Republike Hrvatske za razdoblje od 2000. do 2013. godine

Izvor: Izrada autora, prema DZS: [Internet], raspoloživo na: http://www.dzs.hr/

Na temelju grafikona 3 vidljivo je kako se ukupni BDP Republike Hrvatske u 2008. godini u odnosu na 2000. godinu povećao za 93%, te je u tom devetogodišnjem razdoblju ostvarivao konstantan rast. U sljedećim godinama BDP se smanjio u odnosu na rekordnu 2008. godinu na razinu od cca 330.000 milijuna kuna. Proporcionalno rastu BDP-a, možemo zaključiti kako se udio IT sektora u ukupnom BDP-u kretao istom dinamikom, te je u 2008. bio za 103% veći u odnosu na 2000. godinu. Iako je u 2009. godini zabilježen najveći pad prihoda od svih promatranih godina, odnosno te godine su rashodi koje je ostvarila ova industrija nadilazili prihode, udio informatičko tehnološke industrije u ukupnom BDP-u Hrvatske je bio najveći, čime je iznosio 4,26% ukupnog BDP-a. Kroz promatrano razdoblje može se uočiti kako je udio IT industrije u ukupno ostvarenom BDP-u RH u prosjeku činio cca 4%, a najviši udio je ostvaren u spomenutoj 2009. godini, dok je najniži udio ostvaren u 2013. godini sa 3,8%.

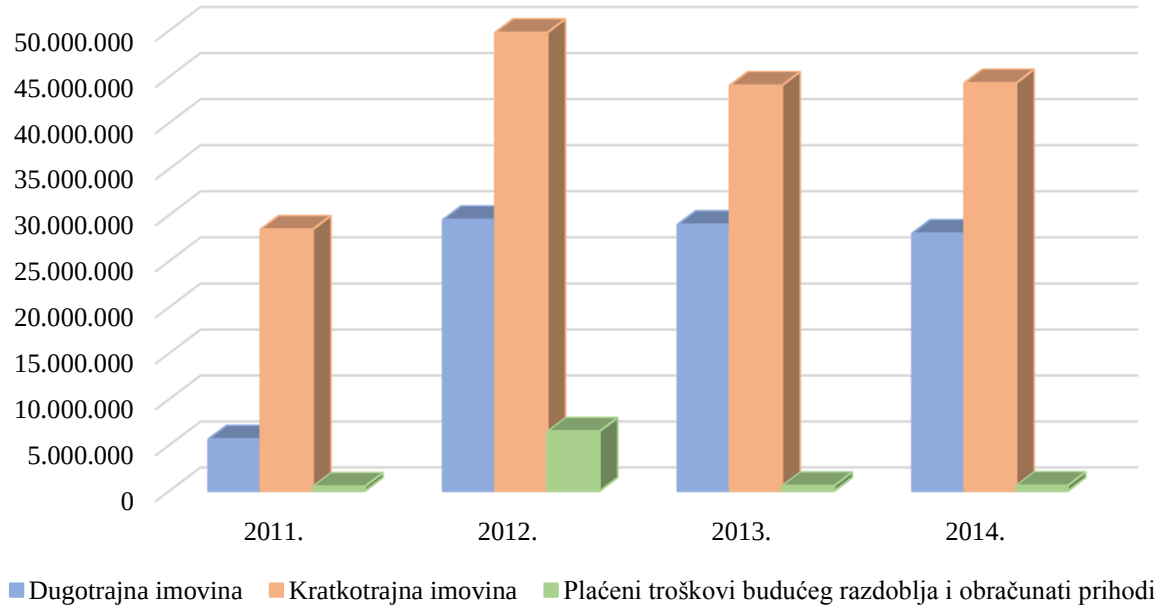
Glavni problemi IT industrije su brze promjene, a time i potreba za kontinuiranim ulaganjem koji nije moguć zbog nedostatka kapitala, dok su na razini države glavni problemi sporo prihvaćanje novih tehnologija kao i spora informatizacija poslovnih procesa, te slaba infrastruktura i smanjenje investicija na razini države.[90]

[90] Ministarstvo gospodarstava Republike Hrvatske (2014): Industrijska strategija Republike Hrvatske 2014-2020., str. 279.

4.3. Horizontalna i vertikalna analiza temeljnih pozicija iz bilanca i računa dobiti i gubitka

U ovom dijelu rada analizirano je poslovanje poduzeća Span d.o.o. putem horizontalne i vertikalne analize bilance i računa dobiti i gubitka. Za izračunavanje promjena u pozicijama financijskih izvještaja koristio se bazni indeks, pri čemu je kao početno razdoblje promatranja uzeta 2011. godina, s kojom se uspoređuju sve ostale pozicije u promatranim godinama.

Analitička struktura imovine poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine prikazana je grafikonom 4.



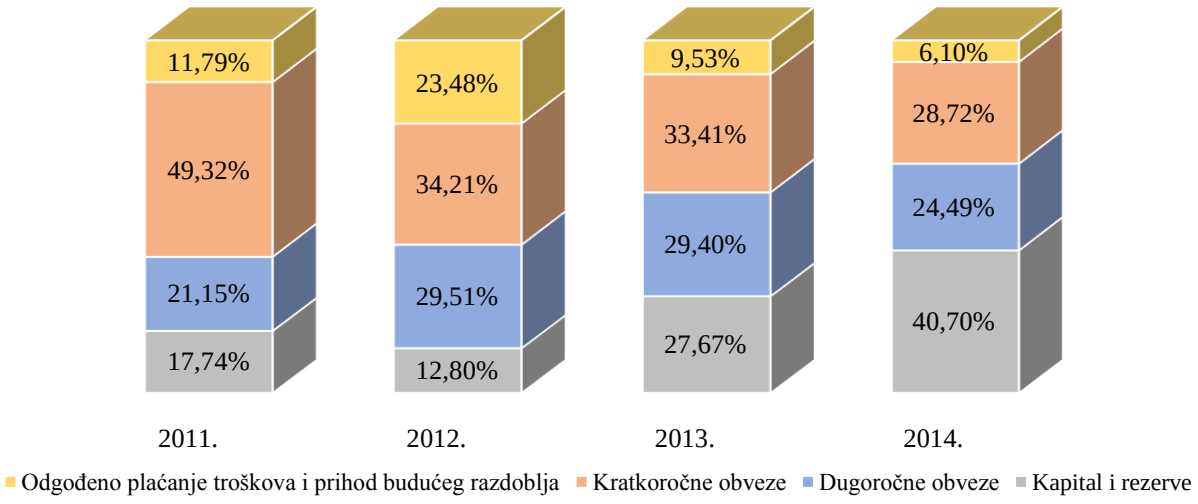
Grafikon 4: Analitička struktura imovine poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014.godine

Izvor: Izrada autora, na temelju financijskih izvještaja poduzeća Span d.o.o.

Iz grafikona 4 vidljiva je tendencija rasta dugotrajne imovine u odnosu na baznu godinu, a najveći porast od 423,48% ostvaren je u 2012. godini. Na porast dugotrajne imovine najviše je utjecala materijalna imovina, koja se u 2012. godini povećala za 650,43%, dok je u sljedećim godinama, dugotrajna imovina ostvarila blagi pad. U strukturi aktive dugotrajna imovina je sa niskih 16,3% udjela u ukupnoj aktivi 2011. godine zabilježila rast sljedećih godina na 39,36% u 2013. godini, odnosno 38,4% u 2014. godini. Nematerijalna imovina ostvarila je porast za 182,94% u 2012. godini u odnosu na baznu godinu, da bi u sljedećim godina bilježila tendenciju pada te je u 2014. godini ostvarila povećanje za 41,35% u odnosu na 2011. godinu. Udio nematerijalne imovine u ukupnoj aktivi u svim promatranim razdobljima je neznatan, tako je u 2014. godini iznosio 1,92% ukupne aktive.

Kratkotrajna imovina također je imala tendenciju rasta u odnosu na baznu godinu, tako je u 2012. godini ostvarila porast za 75,1% što je posljedica povećanja potraživanja za 22.718.210 kn odnosno 99,79%. Sljedeće dvije godine taj rast iznosio je 54,94% u 2013. godini odnosno 55,87% u 2014. godini, međutim ostvareni rast nije bio posljedica rasta potraživanja kao u 2012. godini nego zaliha i novca. Naime, u 2013. godini zalihe su bilježile porast za 9320,75%, a novac za 897,59% dok su 2014. godine zalihe ostvarile porast za 500,23% pri čemu novac je porastao za 593,14% u odnosu na baznu godinu. U 2011. godini, 82,28% ukupne imovine činila je kratkotrajna imovina, koja se sastojala od zaliha (0,24%), potraživanja (65,9%), financijske imovine (12,45%) i novca (3,69%). U sljedećim godinama udio kratkotrajne imovine u ukupnoj aktivi iznosio je otprilike 60%. U strukturi kratkotrajne imovine najveći dio otpada na potraživanja, pri čemu je taj udio bio manji jedino u 2013. godini zbog porasta udjela zaliha i potraživanja.

Struktura pasive poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine prikazana je u grafikonu 5.

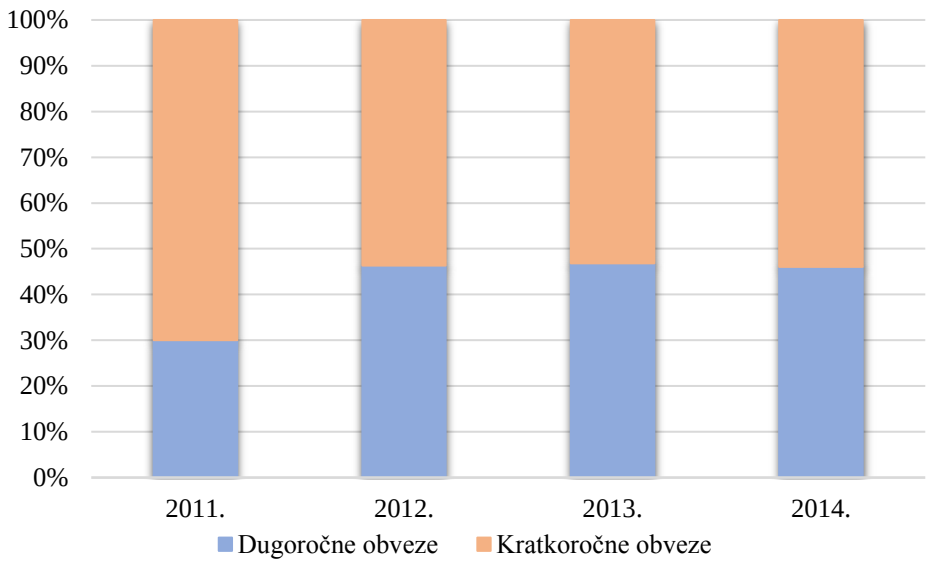


Grafikon 5: Udio pojedinih stavki u ukupnoj vrijednosti pasive poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine
Izvor: Izrada autora, na temelju financijskih izvještaja poduzeća Span d.o.o.

Na temelju grafikona 5 razvidno je kako su kapital i rezerve bilježili kontinuirani rast u promatranim godinama, tako se 2012. godine ostvario porast za 79,05% u odnosu na baznu godinu, 2013. godine 232,07%, a 2014. godini 384,05% što je posljedica povećanja temeljnog kapitala sa početnih 143.000 kuna na 14.000.000 kuna u 2014. godini. U strukturi pasive uočljivo je značajnije učešće kapitala u ukupnoj pasivi 2014. godine u odnosu na baznu godinu, kada je kapital porastao sa početnih 17,74% na 40,7%.

Dugoročne obveze su u svim promatranim razdobljima dvostruko veće u odnosu na baznu godinu, a najveće povećanje dugoročnih obveza ostvareno je 2012. godine kada je porast iznosio 246,29%. Udio dugoročnih obveza u ukupnoj pasivi nije bilježio značajne oscilacije te se kretao u rasponu od 20% do 30%, a najveći udio ostvaren je u 2012. godini kada je on činio 29,51% ukupne pasive. Najznačajniji udio u dugoročnim obvezama opada na obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama čiji se iznos povećao sa 6.791.656 kuna u 2011. godini povećao na 24.639.312 kuna u 2012. godini.

Udio dugoročnih i kratkoročnih obveza u ukupnim obvezama poduzeća Span d.o.o. prikazan je grafikonom 6.

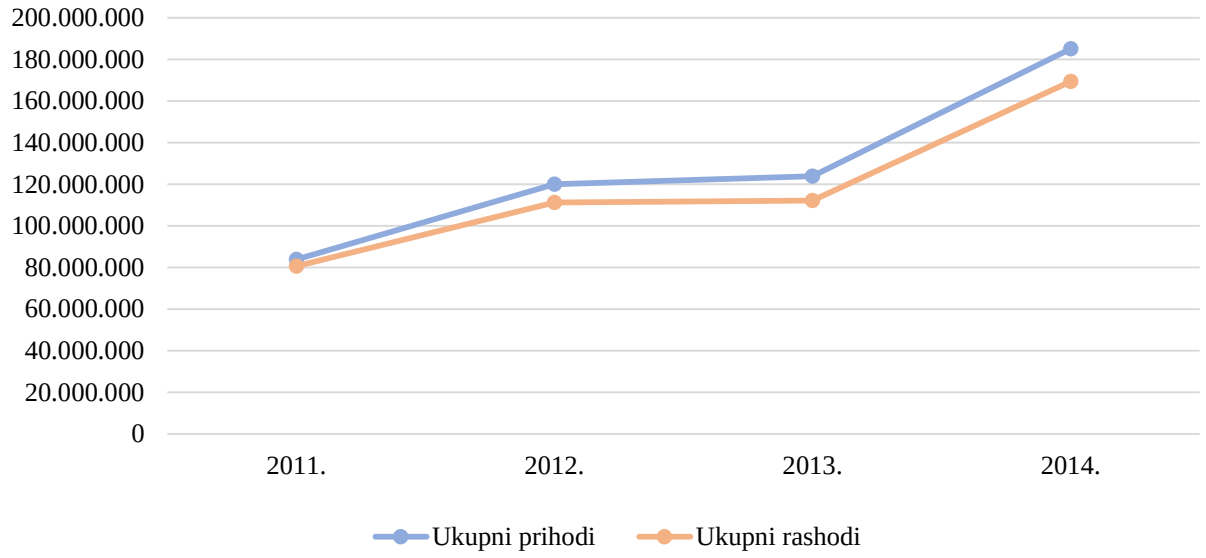


Grafikon 6: Udio dugoročnih i kratkoročnih obveza u ukupnim obvezama poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine
Izvor: Izrada autora, na temelju financijskih izvještaja poduzeća Span d.o.o.

Kratkoročne obveze su također u svim razdobljima ostvarile porast u odnosu na 2011. godinu, pri čemu je najveći iznos ostvaren u 2012. godini kada su kratkoročne obveze bilježile rast za 72,14% da bi se u sljedećim godinama taj iznos postepeno smanjivao i u 2014. godini kratkoročne obveze su bile 22,85% veće u odnosu na baznu godinu. U strukturi pasive kratkoročne obveze bilježe tendenciju pada udjela u ukupnoj pasivi u odnosu na baznu godinu, što je posljedica povećanja vlastitog kapitala. Tako je najveći udio u izvorima imovine ostvaren je u 2011. godini u iznosu od 49,32% da bi u 2014. godini kratkoročne obveze činile 28,72% ukupne pasive. U strukturi kratkoročnih obveza najznačajniji udio otpada na obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama i na obveze prema dobavljačima. Pri čemu su

obveze prema bankama bilježile u 2013. godini porast za 348,09% u odnosu na baznu, a obveze prema dobavljačima su 2012. godine porasle za 95,17% u odnosu na istu.

Kretanje ukupnih prihoda i rashoda poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine prikazano je grafikonom 7.



Grafikon 7: Ukupni prihodi i rashodi poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine
Izvor: Izrada autora, na temelju financijskih izvještaja poduzeća Span d.o.o.

Ukupni prihodi poduzeća Span d.o.o. su kroz promatrano razdoblje imali tendenciju rasta te se njihova vrijednost u odnosu na baznu godinu povećala za 101.274.974 kuna odnosno za 120,69%. Poslovni prihodi kao najznačajnija stavka ukupnih prihoda kretali su se istom dinamikom te su u svakoj promatranoj godini činili 99% ukupnih prihoda.

Ukupni rashodi su također kontinuirano rasli u promatranom razdoblju, tako je u 2012. i 2013. godini ostvaren porast za 38% odnosno 39% da bi se u 2014. godini ostvario najznačajniji porast ukupnih rashoda za 120,69%. Najveći udio u ukupnim rashodima otpada na materijalne troškove čiji se udio kretao između 68% i 78% ukupnih rashoda poduzeća Span d.o.o. kroz promatrana razdoblja. U strukturi poslovnih rashoda važno je napomenuti kako su troškovi osoblja imali tendenciju rasta te se njihova vrijednost u 2014. godini skoro dvostruko povećala u odnosu na baznu godinu što je posljedica povećanja zaposlenih za 70,89%.

Neto dobit se u svim promatranim godinama povećavala, tako je poduzeće Span d.o.o. u 2012. godini ostvario porast neto dobit za 213,66% u odnosu na baznu, u 2013. godini za 296,84% , a u 2014. godini za 414,58% što je ujedno i najveće povećanje neto dobiti u promatranim razdobljima.

4.4. Komparativna financijska analiza poslovanja poduzeća Span d.o.o. u odnosu na odabrana poduzeća iz EU putem financijskih pokazatelja

Usporedba financijskog položaja i uspješnosti poslovanja poduzeća Span d.o.o. sa odabranim poduzećima u IT sektoru iz Europske ubije provest će se putem komparativne analize odabranih financijskih pokazatelja za razdoblje od 2011. do 2014. godine. Kriteriji odabira konkurentskih poduzeća su slična razina ostvarenih poslovnih prihoda te da poduzeća spadaju u informatičko tehnološku djelatnost. Vrijednosti financijskih pokazatelja poduzeća Span d.o.o. su izračunati na temelju podataka iz financijskih izvještaja koja su preuzeta sa baze Fina – javna objava, dok su vrijednosti financijskih pokazatelja poduzeća iz Europske unije preuzeta sa baze Amadeus – Bureau van Dijk.

Sažetak poslovanja odabranih poduzeća iz Europske unije za razdoblje od 2011. do 2014. godine prikazan je u tablici 8.

Tablica 8: Sažetak poslovanja usporedivih EU poduzeća

		2011.	2012.	2013.	2014.	
Weborama (FRA)	Broj zaposlenih	97	130	180	184	
	Ukupni prihodi	169.704.385	183.646.924	198.447.894	183.993.025	
	Ukupni rashodi	140.313.357	160.200.867	190.917.710	179.494.007	
	Novac i novčani ekvivalenti	66.681.413	52.725.293	49.413.005	55.426.684	
Petrotechnics Limited (UK)	Broj zaposlenih	128	113	117	151	
	Ukupni prihodi	116.854.729	62.067.510	82.881.817	95.174.081	
	Ukupni rashodi	108.955.832	92.353.102	82.618.916	100.240.876	
	Novac i novčani ekvivalenti	32.971.144	19.882.148	23.336.877	78.488.921	
Ixonos OYJ (FIN)	Broj zaposlenih	1.118	824	505	320	
	Ukupni prihodi	615.020.260	433.831.384	259.263.313	185.967.084	
	Ukupni rashodi	604.409.970	622.865.687	368.611.684	250.827.935	
	Novac i novčani ekvivalenti	11.039.520	3.604.180	3.795.702	1.951.105	

Izvor: Izračun autora, na temelju financijskih izvještaja usporedivih EU poduzeća

U nastavku rada promatrano je poslovanje odabranih poduzeća na temelju bilance i računa dobiti i gubitka za razdoblje od 2011. do 2014. godine, te su na temelju navedenih financijskih izvještaja izračunati financijski pokazatelji kojima se nastojala ocijeniti i usporediti sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća Span d.o.o. i odabranih poduzeća iz Europske unije.

4.4.1. Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja likvidnosti

U ovom dijelu rada analizirana je sposobnost odabranih poduzeća u podmirivanju svojih dospjelih obveza. Analizom poslovanja putem pokazatelja likvidnosti nastoji se utvrditi sposobnost poduzeća u podmirenju svojih dospjelih kratkoročnih obveza. Analiza se temelji na

izračunima pokazatelja tekuće likvidnosti, ubrzane i trenutne likvidnosti, te financijske stabilnosti odabranih poduzeća.

U tablici 9 prikazani su koeficijenti tekuće i ubrzane likvidnosti odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine

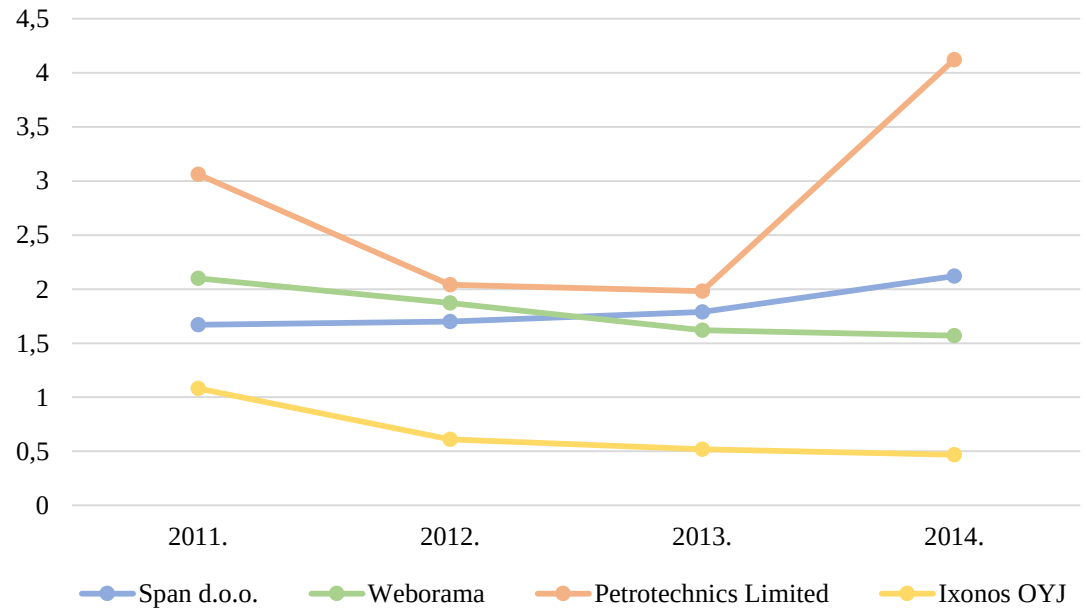
Tablica 9: Koeficijenti tekuće i ubrzane likvidnosti odabranih poduzeća

Naziv poduzeća	Koeficijent tekuće likvidnosti				Koeficijent ubrzane likvidnosti			
	2011.	2012.	2013.	2014.	2011.	2012.	2013.	2014.
Span d.o.o.	1,67	1,7	1,79	2,12	1,41	1,57	1,46	2,07
Weborama	2,1	1,87	1,62	1,57	2,56	1,37	1,71	3,82
Petrotechnics Limited	3,06	2,04	1,98	4,12	1,75	1,50	1,28	1,19
Ixonos OYJ	1,08	0,61	0,52	0,47	0,95	0,39	0,25	0,18

Izvor: Izračun autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

Iz tablice 9 može se uočiti tendencija rasta koeficijenta tekuće likvidnost poduzeća Span d.o.o., što je posljedica povećanja kratkotrajne imovine uz istodobno smanjenje kratkoročnih obveza kroz promatrano razdoblje. Tako se, koeficijent tekuće likvidnosti sa prvotnih 1,67 u 2011. godini povećao na 2,12 u 2014. godini, čime se zadovoljio kriterij koji ističe da bi vrijednost ovog pokazatelja trebala biti veća od 2 kako bi poduzeće na vrijeme moglo udovoljiti svojim tekućim obvezama.

Kretanje koeficijenata tekuće likvidnosti odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine prikazano je grafikonom 8.



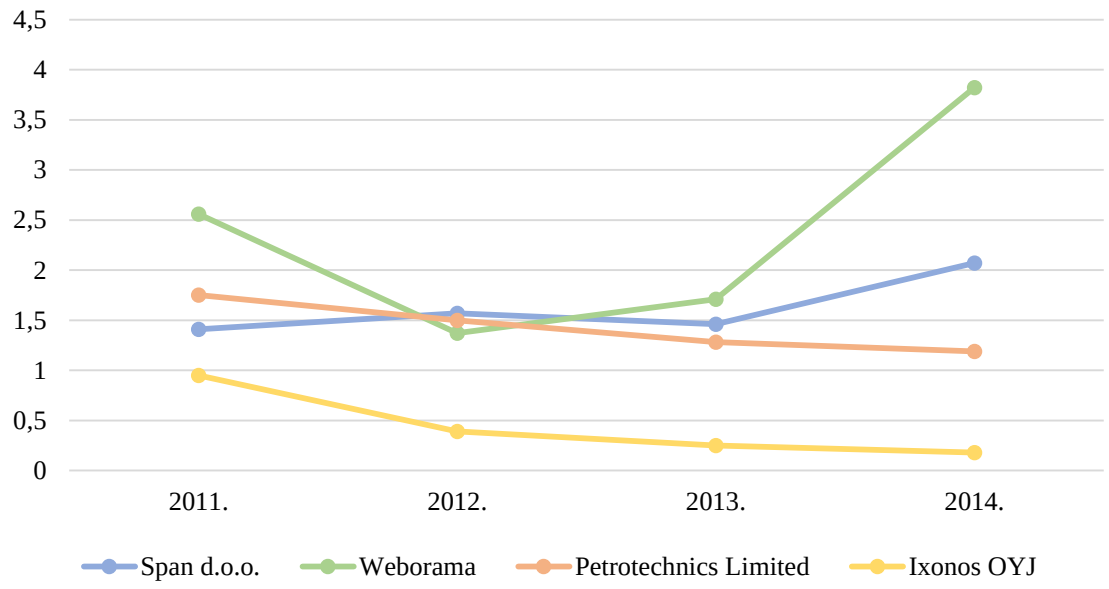
Grafikon 8: Kretanje koeficijenata tekuće likvidnosti odabranih poduzeća

Izvor: Izrada autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

U usporedbi sa odabranim poduzećima iz Europske unije može se zaključiti kako jedino tekuća likvidnost poduzeća Span d.o.o. ima stalnu tendenciju rasta. Iako je u 2011. godini vrijednost ovoga koeficijenta bila među slabijima u odnosu na usporediva poduzeća, kroz razdoblje od četiri godine ona se povećala, te je u 2013. godini nadmašila tekuću likvidnost koju ostvaruje Weborama. Iz grafikona 8 razvidno je kako Petrotechnics Limited u prvom i posljednjem promatranom razdoblju ostvaruje dvostruko veću vrijednost ovoga koeficijenta u odnosu na promatrano poduzeće te kroz sve četiri godine vrijednost tekuće likvidnosti ovog poduzeća prelazi njezinu poželjnu vrijednost čime poduzeće ima stalnu sposobnost podmirenja svojih dospjelih obveza u kratkom roku.

Koeficijent ubrzane likvidnosti pokazuje koliko su kratkoročne obveze pokrivene kratkotrajnom imovinom umanjenom za zalihe, odnosno koliko su pokrivene iz najlikvidnije imovine poduzeća. Teorijska vrijednost ovog koeficijent bi trebala biti jednaka ili veća od 1 kako bi poduzeće bilo sposobno održavati normalnu likvidnost. Kao što se može uočiti u tablici 9, poduzeće Span d.o.o. u svim promatranim godinama je zadovoljio kriterij, pri čemu je koeficijent ubrzane likvidnosti imao tendenciju rasta kroz promatrano razdoblje. Tako je sa početnih 1,41 u 2011. godini njegova vrijednost ostvarila porast na 2,07 u 2014. godini što znači da je poduzeće Span d.o.o. u 2014. godini imalo dvostruko više unovčive imovine u odnosu na kratkoročne obveze.

Kretanje koeficijenata ubrzane likvidnosti odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine prikazano je u grafikonu 9.



Grafikon 9: Kretanje koeficijenata ubrzane likvidnosti odabranih poduzeća
Izvor: Izrada autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

Na temelju grafikona 9 može se zaključiti kako Ixonos OYJ u odnosu na usporediva poduzeća jedino nije sposobno podmirivati svoje kratkoročne obveze iz najlikvidnije imovine, te svakim sljedećim razdobljem vrijednost ovog pokazatelja se smanjuje.

U tablici 10 prikazani su koeficijenti trenutne likvidnosti i financijske stabilnosti odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine

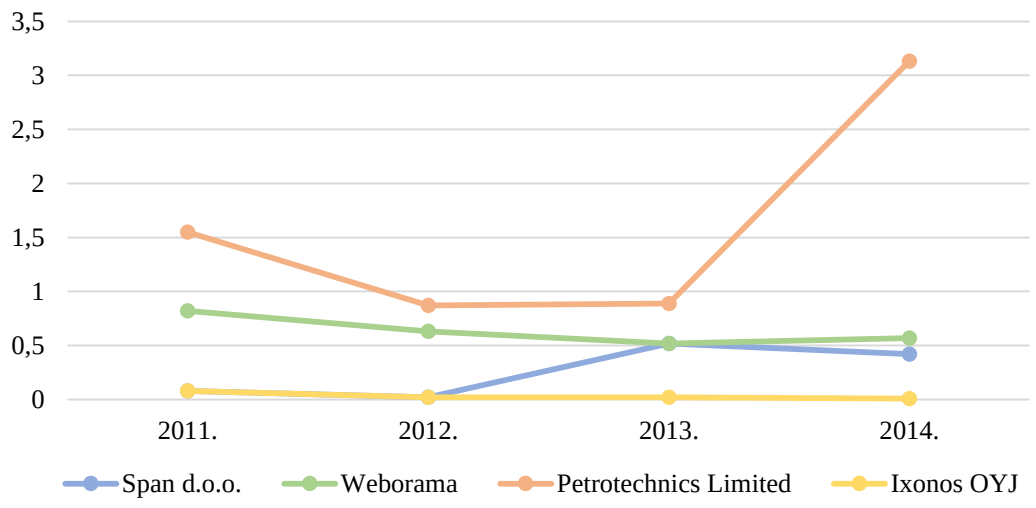
Tablica 10: Koeficijenti trenutne likvidnosti i financijske stabilnosti odabranih poduzeća

Naziv poduzeća	Koeficijent trenutne likvidnosti				Koeficijent financijske stabilnosti			
	2011.	2012.	2013.	2014.	2011.	2012.	2013.	2014.
Span d.o.o.	0,08	0,02	0,52	0,42	0,42	0,81	0,69	0,59
Weborama	0,82	0,63	0,52	0,57	0,43	0,55	0,61	0,63
Petrotechnics Limited	1,55	0,87	0,89	3,13	0,05	0,06	0,04	0,03
Ixonos OYJ	0,08	0,02	0,02	0,01	0,95	2,04	3,45	4,76

Izvor: Izračun autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

Koeficijent trenutne likvidnosti ukazuje na sposobnost poduzeća za trenutačno podmirenje svojih obveza iz najlikvidnijih sredstava, odnosno novca. Poduzeće Span d.o.o. u prva dva razdoblja nije ostvarilo poželjnu teorijsku vrijednost ovoga pokazatelja od 10%, ali u odnosu na prva dva razdoblja, vrijednost ovoga pokazatelja se značajno povećala u 2013. i 2014. godini što je posljedica povećanja salda na računima u banci i blagajni. Kao što je prethodno u radu opisano, ovaj pokazatelj je nestabilan, jer primjerice visoki saldo na računima u banci i blagajni može biti privremen tako da ovaj pokazatelj treba uzeti s dozom rezerviranosti.

Grafikonom 10 prikazan je trend kretanja koeficijenata trenutne likvidnosti odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine.



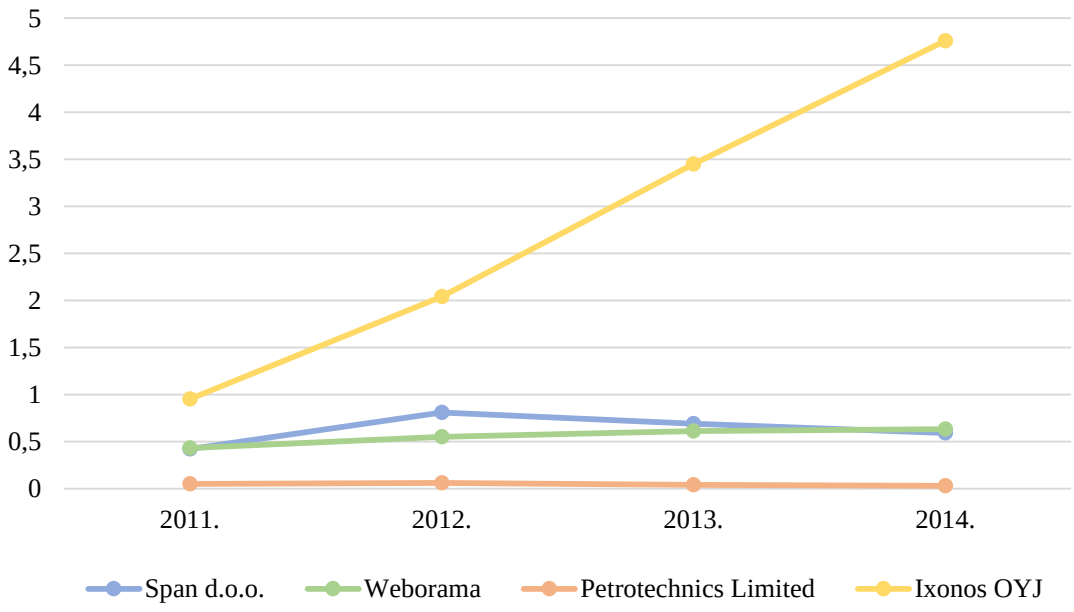
Grafikon 10: Kretanje koeficijenata trenutne likvidnosti odabranih poduzeća

Izvor: Izrada autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

Analizom ovog pokazatelja može se uočiti kako je koeficijent trenutne likvidnosti poduzeća Span d.o.o. u prva dva promatrana razdoblja bio među lošijima u odnosu na usporediva poduzeća nakon čega se povećava i dostiže vrijednost koju ostvaruju ostala poduzeća u ovoj industriji. Od odabranih europskih poduzeća jedino Ixonos OYJ održava kontinuirano nižu likvidnost u odnosu na Span d.o.o.

Usporedbom dugotrajne imovine i zbrojem kapitala i dugoročnih obveza računa se koeficijent financijske stabilnosti koji pokazuje u kojem se omjeru dugotrajna imovina financira iz dugoročnih izvora, a vrijednost ovoga pokazatelja bi trebala biti manja od 1. Koeficijent financijske stabilnosti poduzeća Span d.o.o. je u svim promatranim razdobljima bio manji što ukazuje da se dio kratkotrajne imovine financirao iz dugoročnih izvora. Najveća financijska stabilnost je ostvarena u 2011. godini kada je vrijednost ovog pokazatelja iznosila 0,42 da bi u sljedećoj godini bio ostvaren skoro dvostruki porast, ali u 2014. godini posljedično porastom likvidnosti poduzeća ovaj je pokazatelj iznosio 0,59.

U grafikonu 11 prikazano je kretanje koeficijenata financijske stabilnosti odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine.



Grafikon 11: Kretanje koeficijenata financijske stabilnosti odabranih poduzeća
Izvor: Izrada autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

Na temelju izračunatih pokazatelja koji su prezentirani u tablici 10 može se zaključiti da su sva odabrana poduzeća u 2011. godini ostvarila zadovoljavajuće kriterije. U sljedećim su godinama sva poduzeća osim Ixonos OYJ održavala svoju financijsku stabilnost unutar teorijske vrijednosti čime se može zaključiti da su u svakom promatranom razdoblju dio svoje

kratkotrajne imovine financirali iz dugoročnih izvora što je posljedično utjecalo na rast likvidnosti.

Zaključno se može reći kako se lošije stanje u informatičko tehnološkom sektoru u Republici Hrvatskoj 2011. i 2012. godine uvjetovano nastupom recesije i nepovoljne gospodarske klime, odrazilo na likvidnost poduzeća Span d.o.o. u odnosu na konkurente sa stranih tržišta. Međutim, već u sljedećim godinama kada je uslijedio oporavak ove industrije i dobrim donošenjem poslovnih odluka od strane menadžmenta, ostvaren je porast likvidnosti i financijske stabilnosti odabranog poduzeća.

4.4.2. Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja zaduženosti

U nastavku ovog poglavlja provedena je usporedba pokazatelja zaduženosti između odabranih poduzeća. Pokazatelji zaduženosti ukazuju na strukturu kapitala i načine na koje poduzeće financira svoju imovinu. Koeficijenti koji su korišteni za usporedbu poslovanja su: koeficijent zaduženosti i koeficijent vlastitog financiranja

Koeficijenti zaduženosti i vlastitog financiranja odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine prikazani su tablicom 11.

Tablica 11: Koeficijenti zaduženosti i koeficijent vlastitog financiranja odabranih poduzeća

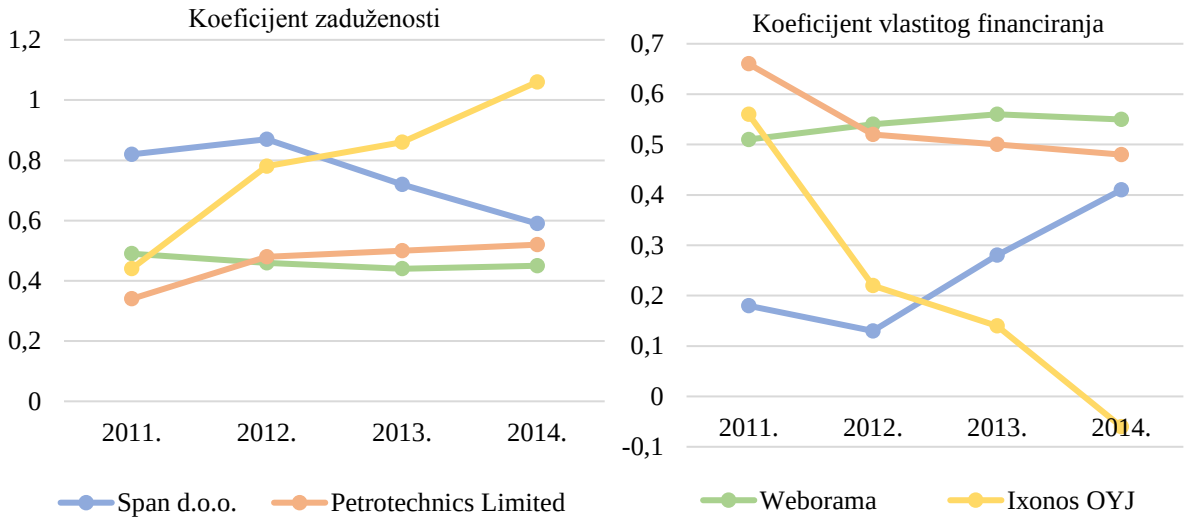
Naziv poduzeća	Koeficijent zaduženosti				Koeficijent vlastitog financiranja			
	2011.	2012.	2013.	2014.	2011.	2012.	2013.	2014.
Span d.o.o.	0,82	0,87	0,72	0,59	0,18	0,13	0,28	0,41
Weborama	0,49	0,46	0,44	0,45	0,51	0,54	0,56	0,55
Petrotechnics Limited	0,34	0,48	0,5	0,52	0,66	0,52	0,5	0,48
Ixonos OYJ	0,44	0,78	0,86	1,06	0,56	0,22	0,14	-0,06

Izvor: Izračun autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliki se dio imovine financirao zaduživanjem odnosno iz tuđih izvora a njegova vrijednost bi trebala iznosit jednako ili manje od 0,5. S druge strane, koeficijent vlastitog financiranja pokazuje koliki se dio imovine financirao iz vlastitih izvora, a njegova vrijednosti bi trebala iznosit jednako ili više od 0,5. Iz tablice 11 može se uočiti pozitivan trend kretanja ovih pokazatelja, tako se kontinuiranim smanjenjem koeficijenta zaduženosti kroz promatrano razdoblje, povećavao koeficijent vlastitog financiranja. Najveću zaduženost poduzeće je ostvarilo 2012. godine kada je vrijednost ovoga pokazatelja iznosila 0,87. Drugim riječima, poduzeće Span d.o.o. se 2012. godine 87% financiralo zaduživanjem, a tek 13% vlastitim izvorima. U sljedećim godinama vrijednost koeficijenta zaduženosti se

smanjivala, a posljedično tome se povećao koeficijent vlastitog financiranja. Najoptimalniju vrijednost izvora financiranja poduzeće Span d.o.o. je ostvarilo 2014. godine kada je 41% svog poslovanja financiralo putem vlastitih izvora.

Grafikonom 12 prikazani su koeficijenti zaduženosti i vlastitog financiranja odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine



Grafikon 12: Koeficijenti zaduženosti i vlastitog financiranja odabranih poduzeća
Izvor: Izrada autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

Iz grafikona 12 razvidno je kako su strana poduzeća u 2011. godini manje financirala svoje poslovanje putem zaduživanja u odnosu na Span d.o.o. Poduzeća Petrotechnics Limited i Weborama kroz sve četiri godine svoje poslovanje financiraju sa manje od 50% tuđih izvora, dok Ixonos OYJ u istom razdoblju ima konstantnu tendenciju rasta zaduženosti odnosno smanjenja vlastitog financiranja, tako je u 2014. godini vrijednost koeficijenta zaduženosti iznosila je 1,06 što ukazuje da je Ixonos OYJ cjelokupnu svoju imovinu financiralo iz tuđih izvora. Dobro korištenje vlastitog kapitala i prevladavanje teškoća u podmirivanju obveza rezultiralo je porastom vrijednosti ovoga pokazatelja te se koeficijent zaduženosti i vlastitog financiranja poduzeća Span d.o.o. u 2014. godini znatno približio vrijednosti spomenutih koeficijenata koje ostvaruju strani konkurenti.

Na temelju izračunatih pokazatelja zaduženosti, može se zaključiti kako se 2011. godine Span d.o.o. bio prezadužen, odnosno u puno većoj mjeri se financirao iz tuđih izvora u odnosu na strana poduzeća. Sljedeće, krizne 2012. godine situacija se u ovom segmentu poslovanja pogoršala te se domaće poduzeće još više okrenulo zaduživanju, što je ukazalo na potencijalne probleme vezanih za vraćanje posuđenih novčanih sredstava i otplati pripadajućih kamata. Ali pozitivan rast u informatičko tehnološkom sektoru u sljedeće dvije godine rezultirao je

smanjenjem financiranja putem tuđih izvora sredstava i povećanjem financiranja vlastitim izvorima čime je poslovanje poduzeća postalo manje rizično. Iako nije postignuta optimalna razina ovih pokazatelja, realno je očekivati kako će se u sljedećim godinama ta razina postići.

4.4.3. Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja aktivnosti

U ovom dijelu poglavlja analizirani su pokazatelji aktivnosti koji ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu, a za njihov izračun korišteni su podaci iz bilance i računa dobiti i gubitka, poželjno je da vrijednost ovog pokazatelja bude što veća. Za provedbu usporedbe poslovanja izračunati su koeficijenti obrta ukupne imovine, koeficijenti obrta kratkotrajne imovine, koeficijenti obrta potraživanja i trajanje naplata potraživanja.

Koeficijenti obrta ukupne i kratkotrajne imovine odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine prikazani su u tablici 12.

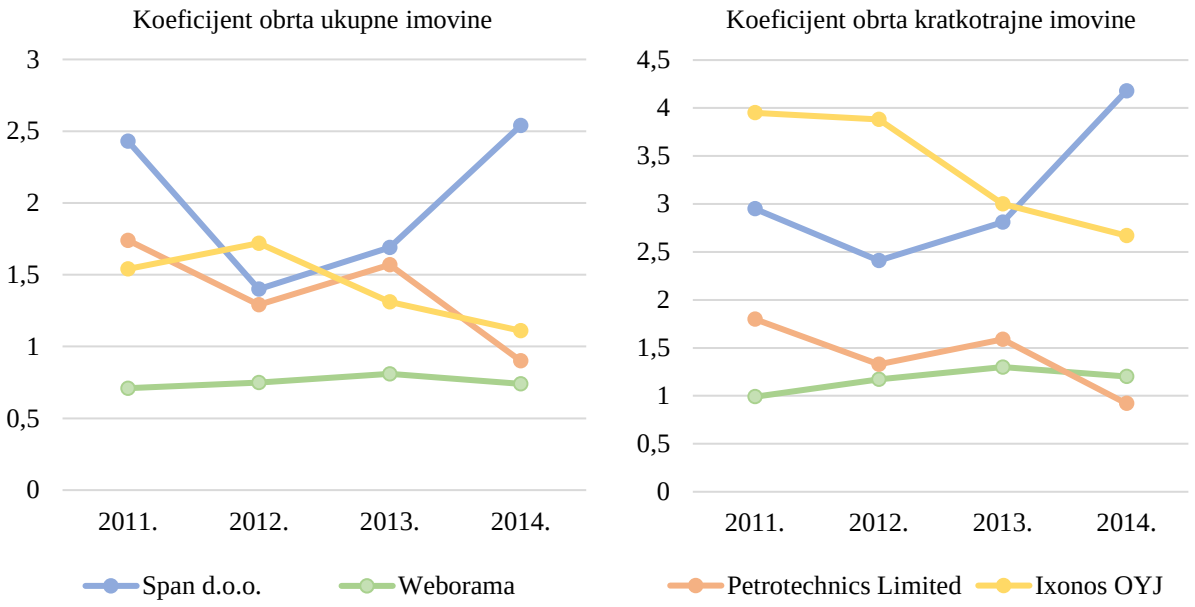
Tablica 12: Koeficijenti obrta ukupne imovine i koeficijent obrta kratkotrajne imovine odabranih poduzeća

Naziv poduzeća	Koeficijent obrta ukupne imovine				Koeficijent obrta kratkotrajne imovine			
	2011.	2012.	2013.	2014.	2011.	2012.	2013.	2014.
Span d.o.o.	2,43	1,4	1,69	2,54	2,95	2,41	2,81	4,18
Weborama	0,71	0,75	0,81	0,74	0,99	1,17	1,3	1,2
Petrotechnics Limited	1,74	1,29	1,57	0,9	1,8	1,33	1,59	0,92
Ixonos OYJ	1,54	1,72	1,31	1,11	3,95	3,88	3	2,67

Izvor: Izračun autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

Iz tablice 12 može se ustanoviti kako oba koeficijenta poduzeća Span d.o.o. ostvaruju istu dinamiku kretanja, te je najmanja vrijednost ovih pokazatelja ostvarena u 2012. godini, a najveća u 2014. godini. Razlog smanjenja koeficijenata obrta imovine je značajan porast imovine u odnosu na prihode u 2012. godini, tako je ukupna imovina ostvarila porast za 148,17% odnosno kratkotrajna imovina za 417,58% uz porast ukupnih prihoda za 43,11%. S druge strane, najveća vrijednost ovih pokazatelja ostvarena u 2014. godini što je posljedica povećanja ukupnih prihoda uz neznatne promjene ukupne odnosno kratkotrajne imovine. Tako je vrijednost koeficijenta ukupne imovine u 2014. godini iznosila 2,54, a vrijednost obrta kratkotrajne imovine 4,18 što znači da jedna novčana jedinica ukupne odnosno kratkotrajne imovine inicira 2,54 odnosno 4,18 novčane jedinice prihoda.

U grafikonu 13 prikazano je kretanje koeficijenata obrta ukupne i kratkotrajne imovine odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine.



Grafikon 13: Kretanje koeficijenata obrta ukupne i kratkotrajne imovine odabranih poduzeća
Izvor: Izrada autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

U odnosu na odabrana poduzeća iz Europske unije, u svakom promatranom razdoblju poduzeće Span d.o.o. ostvaruje najviše jedinica prihoda po uloženoj jedinici ukupne odnosno kratkotrajne imovine što ukazuje na bolju cirkulaciju imovine u poslovnom procesu. Tako, primjerice, Weborama u niti jednoj godini nije ostvarila pozitivnu vrijednost koeficijenta obrta ukupne imovine što ukazuje na nemogućnost stvaranja dovoljnog obujma poslovanja u odnosu na količinu uložene imovine. Također, ovdje treba istaknuti efikasnost upravljanja imovinom poduzeća Ixonos OYJ čija vrijednost oba pokazatelja ostvaruje u svim promatranim razdobljima pozitivnu vrijednost što je posljedica smanjenja imovine zbog ostvarivanja gubitaka.

U tablici 13 prikazani su koeficijenti obrta potraživanja i prosječno trajanje naplate potraživanja odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine

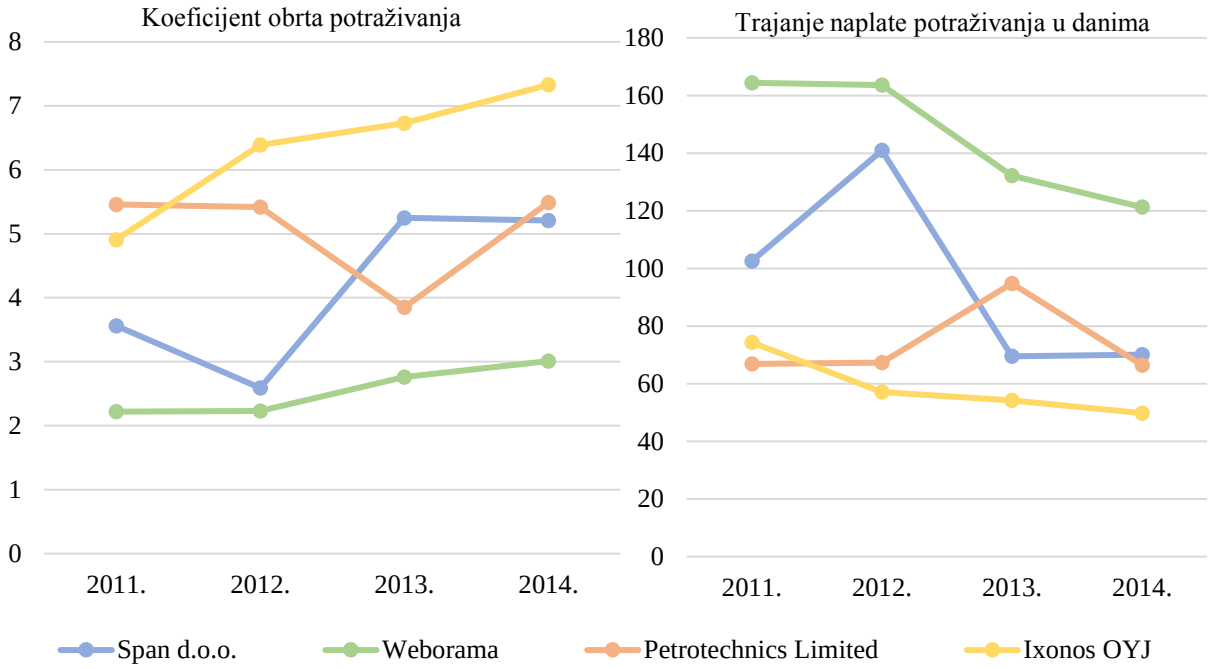
Tablica 13: Koeficijenti obrta potraživanja i prosječno trajanje naplate potraživanja odabranih poduzeća i trajanje njihove naplate

Naziv poduzeća	Koeficijent obrta potraživanja				Prosječno trajanje naplate potraživanja			
	2011.	2012.	2013.	2014.	2011.	2012.	2013.	2014.
Span d.o.o.	3,56	2,59	5,25	5,21	102,53	140,93	69,52	70,06
Weborama	2,22	2,23	2,76	3,01	164,41	163,68	132,25	121,26
Petrotechnics Limited	5,46	5,42	3,85	5,49	66,85	67,34	94,81	66,49
Ixonos OYJ	4,91	6,39	6,73	7,33	74,33	57,12	54,24	49,8

Izvor: Izračun autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

Koeficijent obrta potraživanja poduzeća Span d.o.o. kroz promatrano razdoblje ima tendenciju rasta, jedino u 2012. godini je ostvaren pad njegove vrijednosti čime je prosječno vrijeme naplate potraživanja iznosilo 141 dan. U 2013. i 2014. godini ovaj se koeficijent dvostruko povećao u odnosu na 2012., tako se rastom njegove vrijednosti prosječno vrijeme naplate potraživanja smanjilo za 50% odnosno u obje godine iznosilo je 70 dana.

Koeficijenti obrta potraživanja i prosječno trajanje naplate potraživanja odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine prikazani su grafikonom 14.



Grafikon 14: Kretanje koeficijenata obrta potraživanja i trajanje njihove naplate odabranih poduzeća
Izvor: Izrada autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

Iz grafikona 14 može se uočiti povezanost između koeficijenta obrta potraživanja i prosječnog broja dana koji su potrebni da se ostvari njihova naplata. Weborama kroz sva promatrana razdoblja ostvaruje najniži koeficijent obrta potraživanja te posljedično tome ovom poduzeću je potrebno najviše dana kako bi naplatilo svoje potraživanje od kupaca u odnosu na promatrana poduzeća. Kako su nelikvidnost i poteškoće naplate potraživanja generalna karakteristika Republike Hrvatske, te sami porast potraživanja od kupaca u 2012. godini u odnosu na baznu za 99,79%, rezultiralo je dvostruko duljim brojem dana potrebnim da poduzeće Span d.o.o. naplati svoja potraživanja u odnosu na Petrotechnics Limited i Ixonos OYJ. Međutim, već u sljedećim razdobljima koeficijent obrta potraživanja ostvaruje tendenciju rasta, čime se prosječno trajanje naplate potraživanja u 2013. i 2014. godini smanjilo na broj dana koliko je potrebno i stranim poduzećima kako bi naplatili svoja potraživanja.

Na temelju izračunatih pokazatelja aktivnosti može se zaključiti kako Span d.o.o. efikasnije koristi svoju imovinu u odnosu na promatrana poduzeća. Neupitno je da bi dobiveni rezultati bili još i bolji da recesija nije ostavila traga kako na stanju gospodarstva Republike Hrvatske tako i na stanju ovoga sektora. Naime, upravo u 2012. godini kada u svim izračunatim pokazateljima aktivnosti poduzeća Span d.o.o. ostvareni najniži rezultati, ukupni prihodi informatičko tehnološkog sektora su bili najniži, odnosno prihodi nisu bili uopće ostvareni. Sljedećih godina, ukupni prihodi koje je ovaj sektor ostvarivao su aprecirali, te sukladno tome i pokazatelji aktivnosti poduzeća Span d.o.o. su porasli, tako je u 2013. i 2014. godini ovo poduzeće ostvarivalo uspješnije rezultate u odnosu na promatrana poduzeća iz Europske unije čime se može ustanoviti kako je bolje koristilo svoju imovinu u odnosu na konkurente, odnosno ostvarivalo je više novčanih jedinica prihoda po uloženoj novčanoj jedinici imovine.

4.4.4. Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja ekonomičnosti

Ovaj dio poglavlja odnosi se na analizu pokazatelja ekonomičnosti odabranih poduzeća. Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Za provedbu ove analize korišteni su pokazatelji ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ekonomičnosti financiranja.

U tablici 14 prikazani su pokazatelji ekonomičnosti ukupnog poslovanja i ekonomičnosti financiranja odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine

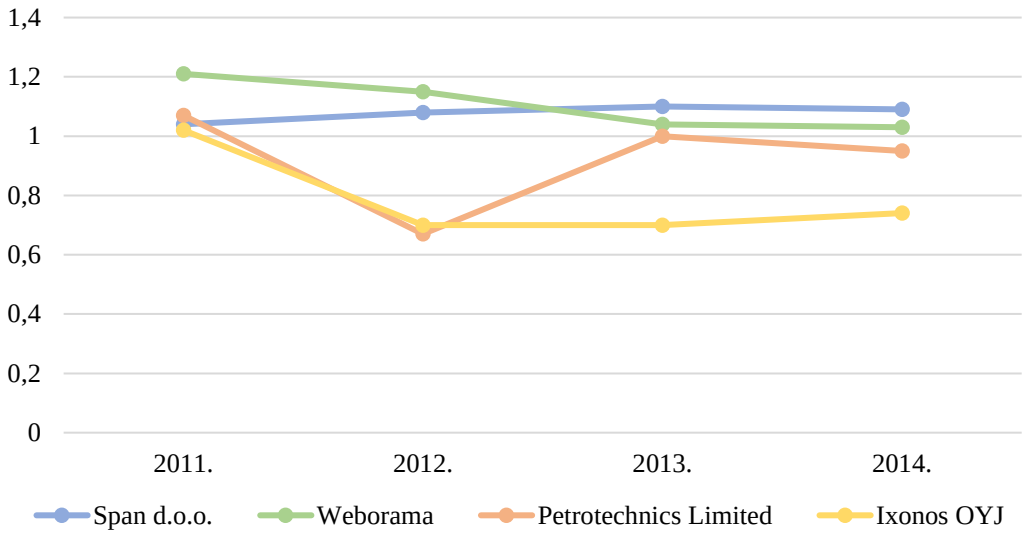
Tablica 14: Ekonomičnost ukupnog poslovanja i ekonomičnost financiranja odabranih poduzeća

Naziv poduzeća	Ekonomičnost ukupnog poslovanja				Ekonomičnost financiranja			
	2011.	2012.	2013.	2014.	2011.	2012.	2013.	2014.
Span d.o.o.	1,04	1,08	1,1	1,09	0,97	0,41	0,39	0,57
Weborama	1,21	1,15	1,04	1,03	0	0	0,1	0,08
Petrotechnics Limited	1,07	0,67	1	0,95	0	0	1	0,1
Ixonos OYJ	1,02	0,7	0,7	0,74	0,25	0,23	0,27	0,24

Izvor: Izračun autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

Na temelju izračunatih podataka iz tablice 14 može se zaključiti kako je ekonomičnost ukupnog poslovanja, mjerena odnosom ostvarenih ukupnih prihoda i ukupnih rashoda poduzeća Span d.o.o. zadovoljavajuća. Drugim riječima, osim što je vrijednost ovog koeficijenta iznad 1, ona kroz promatrano razdoblje bilježi konstantan rast. Što znači da je poduzeće Span d.o.o. u sve četiri godine na jednu novčanu jedinicu rashoda ostvarilo više od jedne novčane jedinice prihoda, odnosno u svakoj promatranoj godini poduzeće je ostvarivalo dobitak.

Grafikonom 15 je prikazana ekonomičnost ukupnog poslovanja odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine.



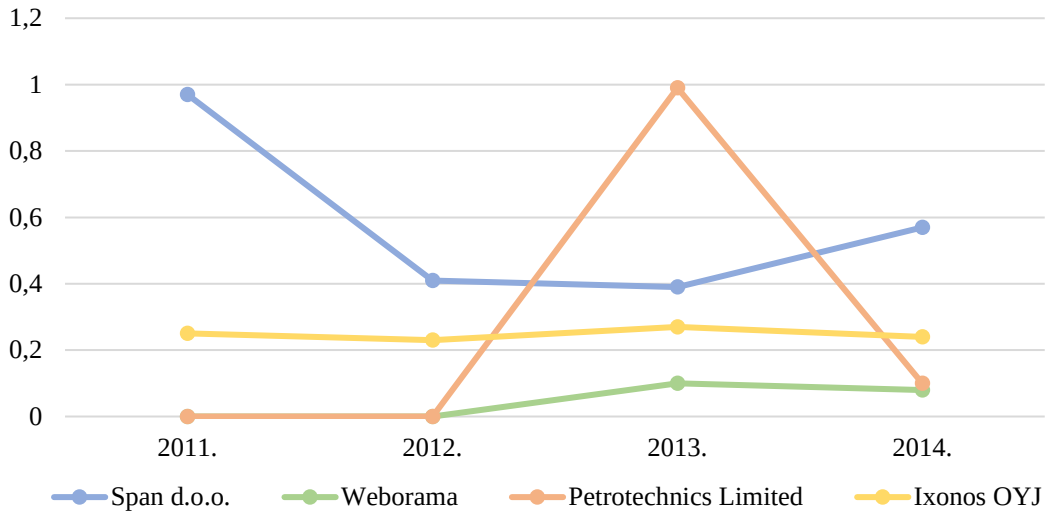
Grafikon 15: Kretanje ekonomičnosti ukupnog poslovanja odabranih poduzeća
Izvor: Izrada autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

Iz tablice 14 razvidno je kako ekonomičnost ukupnog poslovanja promatranih poduzeća u prvom promatranom razdoblju bila zadovoljavajuća, jer su sva poduzeća na 1 novčanu jedinicu rashoda ostvarivali više od jedne novčane jedinice prihoda. Međutim, samo Span d.o.o. i Weborama nisu imali oscilacije kroz sljedeće godine za razliku od ostalih poduzeća, te su u svakoj godini ostvarivali više prihoda u odnosu na rashode. Iz grafikona 15 vidljivo je kako pozitivnom tendencijom kretanja, ekonomičnost ukupnog poslovanja poduzeća Span d.o.o. u 2013. i 2014. godine je ostvarila višu vrijednost u odnosu na promatrana poduzeća, drugim riječima poduzeće Span d.o.o. bilo je uspješnije u generiranju prihoda na svaku uloženu novčanu jedinicu rashoda. Primjerice, poduzeća Petrotechnics Limited i Ixonos OYJ za razliku od Spana d.o.o. nemaju sposobnost stalnog generiranja dobiti kroz promatrano razdoblje, naprotiv, oba poduzeća su u sljedećim godinama u odnosu na 2011. godinu ostvarivali manje novčanih jedinica prihoda na svaku novčanu jedinicu rashoda, odnosno ostvarivali su gubitak.

Ekonomičnost financiranja poduzeća Span d.o.o. za razliku od pokazatelja ekonomičnosti ukupnog poslovanja nije zadovoljila kriterij koji ističe da bi vrijednost ovog pokazatelja trebala biti veća od 1, odnosno poduzeće po jednoj novčanoj jedinici rashoda ostvaruje manje od jedne novčane jedinice prihoda. Međutim, takvi negativni rezultati nisu toliko relevantni za poslovanje poduzeća Span d.o.o. iz razloga što prvenstveno čine u prosjeku 1% ukupnih prihoda, a pored toga financiranje nije osnovna djelatnost odabranog poduzeća. Ekonomičnost financiranja u prvoj godini je iznosila 0,97 te je bila vrlo blizu optimalne vrijednosti, međutim,

za razliku od prve godine, u ostale tri godine vrijednosti ovoga pokazatelja bile su dvostruko manje u odnosu na baznu godinu.

Grafikonom 16 je prikazana ekonomičnost financiranja odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine.



Grafikon 16: Kretanje ekonomičnosti financiranja odabranih poduzeća
Izvor: Izrada autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

Iz grafikona 16 može se zaključiti kako niti jedno odabrano poduzeće nije kroz promatrano razdoblje ostvarilo optimalnu razinu ovoga pokazatelja, osim poduzeća Petrotechnics Limited koji je u 2013. godini ostvario poželjnu teorijsku vrijednost ovoga pokazatelja od 1. Iako negativna ekonomičnost financiranja poduzeća Span d.o.o., ona je uspješnija od one koju ostvaruju konkurentska poduzeća iz Europske unije.

Na temelju izračunatih pokazatelja ekonomičnosti može se zaključiti kako poduzeće Span d.o.o. kroz promatrano razdoblje ekonomičnije posluje u odnosu na konkurentska poduzeća iz Europske unije, odnosno na svaku novčanu jedinicu rashoda generira više novčanih jedinica prihoda, drugim riječima na kraju svake ostvaruje dobit.

4.4.5. Analiza poslovanja odabranih poduzeća putem pokazatelja profitabilnosti

U ovom dijelu poglavlja analizirana je profitabilnosti odabranih poduzeća te su se dobiveni pokazatelji profitabilnosti međusobno usporedili. Pokazatelji profitabilnosti pokazuju koliko poduzeće ostvari profita po svakoj kuni ostvarenog prometa ili po kuni uložene imovine ili kapitala, odnosno koliko poduzeće zarađuje u odnosu na angažiranu imovinu ili u odnosu na prihode. Pokazatelji profitabilnosti koji su korišteni u ovome dijelu poglavlja su bruto profitna marža i neto profitna marža, te rentabilnost imovine.

Tablicom 15 prikazana je bruto profitna i neto profitna marža odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine

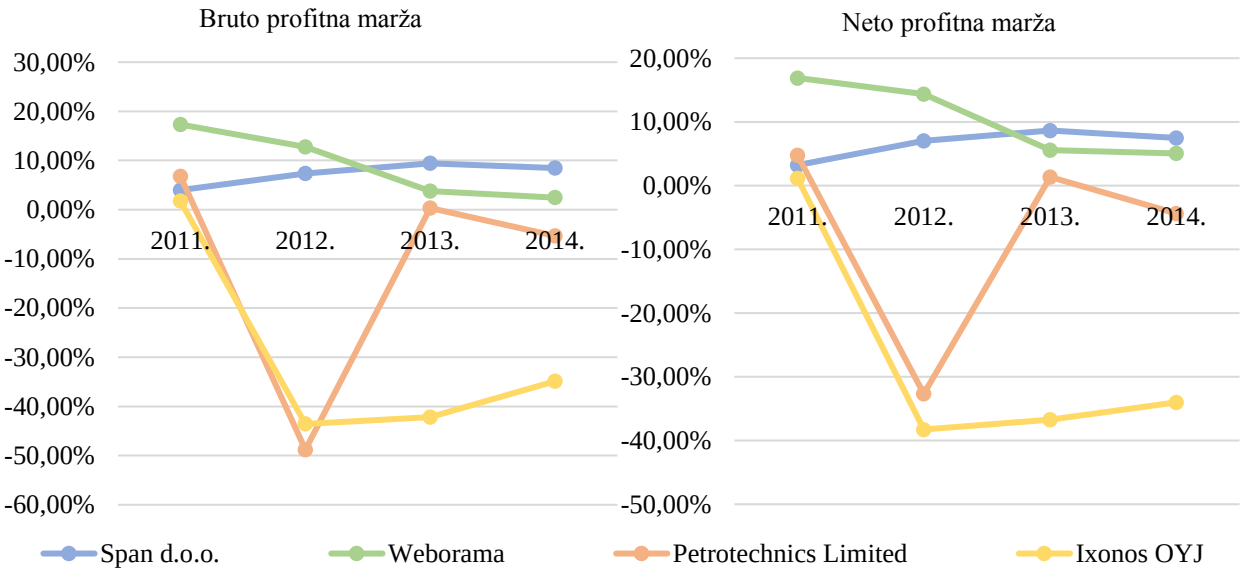
Tablica 15: Bruto profitna marža i neto profitna marža odabranih poduzeća

Naziv poduzeća	Bruto profitna marža				Neto profitna marža			
	2011.	2012.	2013.	2014.	2011.	2012.	2013.	2014.
Span d.o.o.	3,98%	7,39%	9,42%	8,47%	3,22%	7,05%	8,65%	7,50%
Weborama	17,32%	12,77%	3,80%	2,45%	16,90%	14,36%	5,55%	5,05%
Petrotechnics Limited	6,76%	-48,80%	0,32%	-5,32%	4,76%	-32,67%	1,37%	-4,39%
Ixonos OYJ	1,73%	-43,57%	-42,18%	-34,88%	1,14%	38,27%	-36,71%	-34,01%

Izvor: Izračun autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

Iz tablice 15 razvidno je kako se svakim sljedećim razdobljem bruto i neto profitna marža poduzeća Span d.o.o. povećava, osim u posljednjem razdoblju kada bilježi smanjenje za 1 postotni poen kod oba pokazatelja, što je posljedice većeg postotnog povećanja ukupnih prihoda u odnosu na povećanje dobiti prije oporezivanja i dobiti nakon oporezivanja. Naime, u 2014. godini ukupni prihodi su ostvarili rast za 49,47% u odnosu na 2013. godinu dok se dobit prije poreza povećala za 34,42% a dobit nakon oporezivanja za 29,67%. Najveći postotni rast su bruto i neto profitna marža ostvarili u 2012. godini kada se njihova vrijednost dvostruko povećala u odnosu na vrijednost iz prethodne godine, razlog takvog povećanja je rast prihoda u 2012. godini za 43,11% uz povećanje bruto dobiti za 166% i neto dobiti za 214%.

Grafikonom 17 prikazana je bruto profitna i neto profitna marža odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine.



Grafikon 17: Kretanje bruto profitne marže i neto profitne marže odabranih poduzeća
Izvor: Izrada autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

Kako su sva promatrana poduzeća u 2011. ostvarila dobiti, sukladno tome bruto i neto profitna marža prikazuje profitabilnost poduzeća u istoj godini. U sljedećim godinama, konkurentna europska poduzeća ostvaruju negativan trend kretanja profitnih marži, za razliku od domaćeg poduzeća čija vrijednost ovih pokazatelja u 2014. godini iznosi za bruto profitnu maržu 8,47% a za neto profitnu maržu 7,50%, drugim riječima, Span d.o.o. u 2014. godini 8,47% svojih ukupnih prihoda pretvara u bruto dobit, odnosno 7,50% u neto dobit. Jedino poduzeće koje ostvaruje pozitivnu vrijednost ovih pokazatelja je Weborama, dok Ixonos OYJ kroz sva razdoblja ostvaruje negativne rezultate što upućuje na neprofitabilnost poslovanja tvrtke. Na temelju grafikona 17 vidljivo je kako neto profitna marža poduzeća Petrotechnics Limited i Ixonos OYJ u razdoblju od 2011. do 2014. godine ostvarila višu vrijednost u odnosu na bruto profitnu maržu, što je posljedica prenošenja poreznog gubitka u navedenim godinama.

Mogućnost prenošenja poreznog gubitka i nadoknađivanja iz oporezive dobiti stvara povoljni financijski učinak, a ostvaruje se kroz trajno umanjeni novčani odljev za porez. Taj pozitivni učinak zapravo znači potraživanje za povrat ranije plaćenog poreza.[91]

U tablici 16 prikazana je rentabilnost imovine odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine.

Tablica 16: Rentabilnost imovine odabranih poduzeća

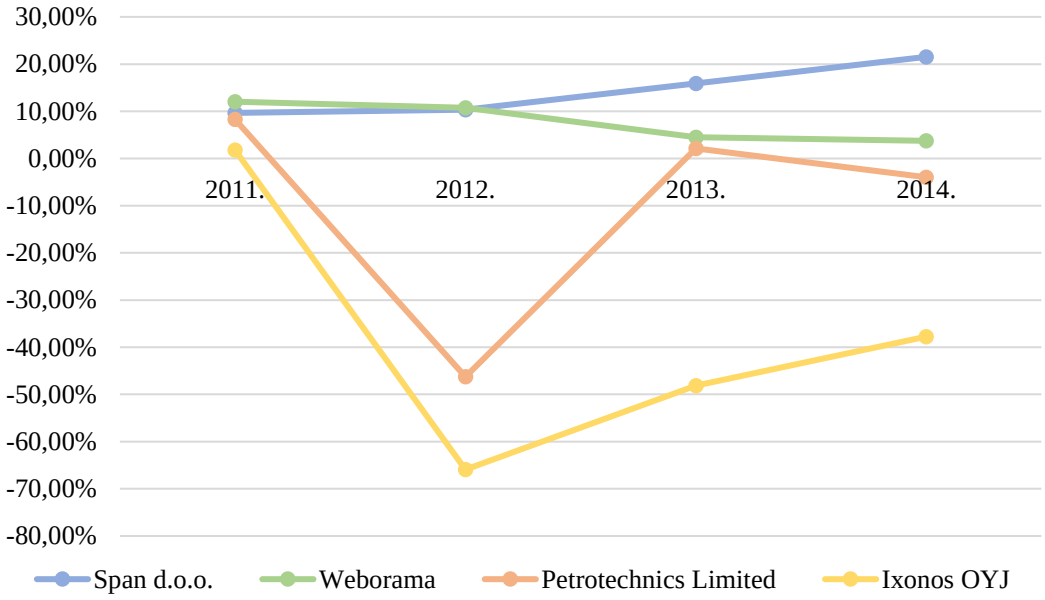
Naziv poduzeća	Rentabilnost imovine			
	2011.	2012.	2013.	2014.
Span d.o.o.	9,66%	10,35%	15,87%	21,53%
Weborama	12,03%	10,72%	4,50%	3,74%
Petrotechnics Limited	8,27%	-46,26%	2,15%	-3,95%
Ixonos OYJ	1,76%	-65,93%	-48,12%	-37,75%

Izvor: Izračun autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

Rentabilnost imovine pokazuje koliko poduzeće ostvari dobiti na svaku novčanu jedinicu uložene imovine. Iz tablice 16 može se zaključiti kako se svakom sljedećom godinom rentabilnost imovine poduzeća Span d.o.o. povećava, tako je sa prvotnih 9,66% se u razmaku od tri godine dvostruko povećala, te je u 2014. godini iznosila 21,53%. Razlog konstantnog rasta vrijednosti ovoga pokazatelja je posljedica većeg postotnog rasta dobiti prije poreza i kamata u odnosu na rast ukupne aktive. Na temelju dobivenih vrijednosti ovoga pokazatelja možemo zaključiti kako Span d.o.o. efikasno upotrebljava svoju imovinu.

[91] Anić Antić, P., Idžojtić, I. (2015): Privremene razlike i učinci na tekuću i buduću poreznu obvezu – odgođena i dospjela porezna obveza, odgođena i dospjela porezna imovina, RiPup , br. 3/2009, str. 46.

Rentabilnost imovine odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine prikazana je u grafikonu 18.



Grafikon 18: Kretanje rentabilnosti imovine odabranih poduzeća
Izvor: Izrada autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

U odnosu na promatrana poduzeća kao što je vidljivo iz grafikona 18, Span d.o.o. ostvaruje kontinuirano kroz razdoblje uspješnije vrijednosti ovog pokazatelja čime se može zaključiti kako ono rentabilnije posluje u odnosu na konkurente, odnosno kako ostvaruje najviše povrata na svaku novčanu jedinicu imovine. Kako je poželjno da rentabilnost imovine bude što veća, može se ustanoviti kako Petrotechnics Limited i Ixonos OYJ posluju nerentabilno jer smjer kretanja ovoga pokazatelja bilježi negativnu tendenciju, čime poduzeće ne ostvaruje povrat na uloženu imovinu. Međutim za razliku od poduzeća Ixonos OYJ koji u svim godinama, osim u 2011. ostvaruje negativnu rentabilnost imovine, Petrotechnics Limited bilježi značajne oscilacije, tako je vrijednost ovoga pokazatelja sa 8,27% u 2011. godini pala na -46,26% u 2012. godini, da bi se u sljedeće dvije promatrane godine vrijednost ovoga pokazatelja kretala oko nule.

4.4.6. Du Pont sustav pokazatelja

U ovom dijelu rada analizirano je poslovanja odabranih poduzeća primjenom Du Pont sustava pokazatelja, a kao vršni pokazatelj korištena je rentabilnost vlastitog kapitala.

Rentabilnost vlastitog kapitala odabranih poduzeća za razdoblje od 2011. do 2014. godine prikazan je u tablici 17.

Tablica 17: Rentabilnost vlastitog kapitala odabranih poduzeća

Du Pont sustav pokazatelja		2011.	2012.	2013.	2014.
Span d.o.o.	Profitna marža	0,0322	0,0705	0,0865	0,075
	Koeficijent obrta ukupne imovine	2,43	1,4	1,69	2,54
	Multiplikator glavnice	5,64	7,81	3,62	2,46
	ROE	44,13%	77,09%	52,92%	46,86%
Petrotechnics Limited	Profitna marža	0,0476	-0,3589	0,0137	-0,0439
	Koeficijent obrta ukupne imovine	0,71	0,75	0,81	0,74
	Multiplikator glavnice	1,52	1,9	1,99	2,1
	ROE	5,14%	-51,14%	22,08%	-6,82%
Weborama	Profitna marža	0,169	0,1436	0,0555	0,0505
	Koeficijent obrta ukupne imovine	1,74	1,29	1,57	0,9
	Multiplikator glavnice	1,94	1,84	1,79	1,81
	ROE	57,05%	34,09%	15,60%	8,23%
Ixonos OYJ	Profitna marža	0,0114	-0,3827	-0,3671	-0,3401
	Koeficijent obrta ukupne imovine	1,54	1,72	1,31	1,11
	Multiplikator glavnice	1,8	4,45	7,04	-18
	ROE	3,16%	-292,92%	-338,55%	-679,52%

Izvor: Izračun autora, na temelju financijskih izvještaja odabranih poduzeća

Analizom podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka dobivene su vrijednosti pokazatelja rentabilnosti vlastitog kapitala. Na temelju izračunatih pokazatelja može se uočiti kako rentabilnost vlastitog kapitala poduzeća Span d.o.o. tijekom promatranog razdoblja ne bilježi značajne oscilacije, te se njegova vrijednost kreće između 44% i 78%, čime se može zaključiti kako poduzeće svake godine na jednu novčanu jedinicu kapitala ostvari povrat svojim vlasnicima između 0,44 i 0,78 kuna. Najveća vrijednost pokazatelja rentabilnosti vlastitog kapitala ostvarena je 2012. godine u odnosu na baznu, što je posljedica povećanja financiranja poslovanja putem tuđih izvora, dok u sljedećim godinama kako se stupanj financiranja putem vlastitih izvora povećavao, došlo je do pada vrijednosti ovog pokazatelja.

Iz tablice 17 može se zaključiti kako poduzeće Span d.o.o. u odnosu na ostala promatrana poduzeća ostvaruje više stope povrata svojim vlasnicima na svaku novčanu jedinicu uloženog kapitala. Također, Span d.o.o. intenzivnije koristi financijsku polugu jer vrijednost multiplikatora glavnice je znatno veća od konkurenata , pri tome i efikasnije koristi imovinu što se može uočiti u većem obrtaju ukupne imovine, te efikasnije posluje u odnosu na konkurente što je vidljivo iz većih stopa profitnih marži. Temeljem svega navedenog može se zaključiti kako se poslovanje domaćeg poduzeća u 2012. godini temeljilo na intenzivnijem korištenju financijske poluge, ali u sljedeće dvije godine poslovanje poduzeća Span d.o.o. se temelji na strategiji niskih troškova i velikoj razini prodaje po niskim cijenama.

5. ZAKLJUČAK

Analiza poslovne uspješnosti koja obuhvaća analizu financijskih izvještaja i financijskih pokazatelja važan je alat procjene financijskog stanja poduzeća i njegove poslovne sposobnosti. U ovome radu provedena je analiza poslovne uspješnosti poduzeća Span d.o.o. kako bi se utvrdilo udovoljava li poduzeće dva osnovna kriterija upravljanja poduzećem, odnosno kriterij sigurnosti i kriterij uspješnosti. Sigurnost poslovanja promatranog poduzeća je mjerena na temelju pokazatelja likvidnosti i zaduženosti, te se na temelju izračunatih pokazatelja može zaključiti kako su oba pokazatelja kroz promatrano razdoblje ostvarivala tendenciju rasta, te je danas, Span d.o.o. poduzeće sa stabilnim i sigurnim poslovanjem. Uspješnost poslovanja u ovome radu je mjerena koeficijentima profitabilnosti i aktivnosti, te se putem izračunatih pokazatelja ustanovilo kako poduzeće Span d.o.o. uspješnije posluje u odnosu na odabrana poduzeća iz Europske unije.

Analiza poslovanja poduzeća Span d.o.o. provodila se u periodu od četiri godine, međutim, promatrano se vrijeme može podijeliti u dva razdoblja. Jedno razdoblje se odnosi na 2011. i 2012. godinu kada se negativna gospodarska klima u Republici Hrvatskoj u velikoj mjeri odrazila i na informatičko tehnološki sektor koji je u navedenim godinama ostvarivao poslovne gubitke. Sličnom dinamikom kretanja uspješnosti sektora kretala se i poslovna uspješnost poduzeća Span d.o.o. te su u 2012. godini ostvareni najlošiji rezultati, poduzeće je bilježilo pad likvidnosti i financijske stabilnosti uz porast zaduživanja, usprkos takvoj situaciji poduzeće je ostvarivalo rast profitabilnosti kroz godine. Nakon 2012. godine iako se Republika Hrvatska i dalje nalazi u gospodarskoj krizi, uslijedilo je razdoblje oporavka ovoga sektora, te se posljedično tome i poslovanje poduzeća Span d.o.o. značajno uzdiglo, tako u 2014. godini poduzeće u svakom segmentu poslovanja bilježi značajno uspješnije rezultate u odnosu na kriznu 2011. i 2012. godinu.

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju 2013. godine omogućen je pristup hrvatskim poduzećima na posve novo i dinamično tržište na kojem su izloženi snažnijem konkurentskom pritisku od strane europskih poduzeća, čime se njihovo poslovanje moralo unaprijediti u vidu ponude kvalitetnijih proizvoda i usluga, kao i ulaganja u istraživanje i razvoj kako bi mogli opstati na europskom tržištu. Ispravno donošenje poslovnih odluka od strane menadžmenta poduzeća i efikasno upravljanje resursima društva rezultiralo je ostvarenjem boljih rezultata u odnosu na odabrana poduzeća iz Europske unije, te je ono danas sigurnije i uspješnije poduzeće.

LITERATURA

Knjige:

1. Belak, V. (2014): Analiza poslovne uspješnosti, RRiF, Zagreb
2. Belak, V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRiF, Zagreb
3. Belak, V. (2006): Profesionalno računovodstvo, Zgombić & Partneri, Zagreb
4. Brkanić, V. (2007): Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, RRiF, Zagreb
5. Buble, M., Cingula, M., Dulčič, Ž. (2005): Strateški menadžment, Sinergija d.o.o., Zagreb
6. Dečman, N., Žager, K. (2015): Računovodstvo malih i srednjih poduzetnika, HZRiFD, Zagreb
7. Gulin, D. (2008): Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, HZRiFD, Zagreb
8. Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager. K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb
9. Pepur, S., Šimić Šarić, M., Vidučić, Lj. (2015): Financijski menadžment, RRiF, Zagreb
10. Tušek, B., Vašiček, V., Žager, K. (2008): Osnove računovodstva, računovodstvo za neračunovođe, RRiF, Zagreb

Članci u časopisima:

1. Anić Antić, P., Idžojtić, I. (2015): Privremene razlike i učinci na tekuću i buduću poreznu obvezu – odgođena i dospjela porezna obveza, odgođena i dospjela porezna imovina, RiPup , br. 3/2009
2. Bolfek, B., Knežević, S., Stanić, M. (2012): Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik, Vol.No.1.
3. Borlinić, M., Buntak, K., Sesar, V. (2015): Primjena Du Pont pokazatelja u procesu upravljanja, Tehnički glasnik, br. 9.
4. Kosec, B. (2015): Hrvatska IT industrija, OpenInfoTrend, br. 200/09/2015
5. Ministarstvo gospodarstava Republike Hrvatske (2014): Industrijska strategija Republike Hrvatske 2014-2020.
6. Štahan, M. (2015): Financije, pravo i porezi, TEB, Zagreb, br. 1/15

Zakoni / Pravilnici:

1. Narodne novine (2015): Hrvatski standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 86/15.
2. Narodne novine (2009): Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 136.
3. Narodne novine (2016): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., Zagreb, broj 78/15.

Materijali s predavanja:

1. Bartulović, M. (2013): Regulatorni okvir financijskog izvještavanja, nastavni materijali, Sveučilište u Splitu
2. Šodan, S. (2016): Financijska analiza poslovanja, nastavni materijali, Sveučilište u Splitu

Izvori s Interneta:

1. Amadeus – Bureau van Dijk, raspoloživo na: https://amadeus.bvdinfo.com/version-2016520/home.serv?product=amadeusneo [17.05.2016.]
2. Državni zavod za statistiku, raspoloživo na: http://www.dzs.hr/ [20.05.2016.]
3. Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga: Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, [Internet], raspoloživo na:http://www.hanfa.hr/getfile/39377/Me%C4%91unarodni%20ra%C4%8Dunovodstveni%20standardi%20i%20Me%C4%91unarodni%20standardi%20financijskog.pdf, [01.06.2016.]
4. Računovodstvo i financije: br. 12/2014, str. 14. [Internet], raspoloživo na: http://rif.hr/e-izdanje/rif-12-2014/assets/basic-html/page16.html, [20.06.2016.]
5. RGFI – javna objava – Fina, raspoloživo na: http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp [16.05.2016.]
6. Span d.o.o., [Internet], raspoloživo na: http://span.hr/, [08.05.2016.]
7. Šarlija (2009): Predavanja za kolegij: Analiza poslovanja poduzeća, raspoloživo na: http://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza.doc.pdf,[08.05.2016.]

8. Vukoja, B.: Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, [Internet], raspoloživo na: http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf, [08.05.2016.]
9. Žager, K.:[Internet], raspoloživo na: http://web.efzg.hr/dok/RAC/kzager//Predavanje%203.pdf, [20.06.2016.]

POPIS TABLICA

Tablica 1: Klasifikacija poduzetnika sukladno Zakonu o računovodstvu

Tablica 2: Pokazatelji likvidnosti

Tablica 3: Pokazatelji zaduženosti

Tablica 4: Pokazatelji aktivnosti

Tablica 5: Pokazatelji ekonomičnosti

Tablica 6: Pokazatelji profitabilnosti

Tablica 7: Sažetak poslovanja poduzeća Span d.o.o.

Tablica 8: Sažetak poslovanja usporedivih EU poduzeća

Tablica 9: Koeficijenti tekuće i ubrzane likvidnosti odabranih poduzeća

Tablica 10: Koeficijenti trenutne likvidnosti i financijske stabilnosti odabranih poduzeća

Tablica 11: Koeficijenti zaduženosti i koeficijent vlastitog financiranja odabranih poduzeća

Tablica 12: Koeficijenti obrta ukupne imovine i koeficijent obrta kratkotrajne imovine odabranih poduzeća

Tablica 13: Koeficijenti obrta potraživanja i prosječno trajanje naplate potraživanja odabranih poduzeća i trajanje njihove naplate

Tablica 14: Ekonomičnost ukupnog poslovanja i ekonomičnost financiranja odabranih poduzeća

Tablica 15: Bruto profitna marža i neto profitna marža odabranih poduzeća

Tablica 16: Rentabilnost imovine i rentabilnost glavnice odabranih poduzeća

Tablica 17: Rentabilnost vlastitog kapitala odabranih poduzeća

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Struktura IT potrošnje u Republici Hrvatskoj po tipu korisnika u 2013. godini

Grafikon 2: Godišnja stopa rasta ukupnog prihoda u IT sektoru Republike Hrvatske za razdoblje od 1991. do 2014. godine

Grafikon 3: Udio IT sektora u ukupnom BDP-u Republike Hrvatske za razdoblje od 2000. do 2013. godine

Grafikon 4: Analitička struktura imovine poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014.godine

Grafikon 5: Udio pojedinih stavki u ukupnoj vrijednosti pasive poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine

Grafikon 6: Udio dugoročnih i kratkoročnih obveza u ukupnim obvezama poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine

Grafikon 7: Ukupni prihodi i rashodi poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine

Grafikon 8: Kretanje koeficijenata tekuće likvidnosti odabranih poduzeća

Grafikon 9: Kretanje koeficijenata ubrzane likvidnosti odabranih poduzeća

Grafikon 10: Kretanje koeficijenata trenutne likvidnosti odabranih poduzeća

Grafikon 11: Kretanje koeficijenata financijske stabilnosti odabranih poduzeća

Grafikon 12: Kretanje koeficijenata zaduženosti i vlastitog financiranja odabranih poduzeća

Grafikon 13: Kretanje koeficijenata obrta ukupne i kratkotrajne imovine odabranih poduzeća

Grafikon 14: Kretanje koeficijenata obrta potraživanja i trajanje njihove naplate odabranih poduzeća

Grafikon 15: Kretanje ekonomičnosti ukupnog poslovanja odabranih poduzeća

Grafikon 16: Kretanje ekonomičnosti financiranja odabranih poduzeća

Grafikon 17: Kretanje bruto profitne marže i neto profitne marže odabranih poduzeća

Grafikon 18: Kretanje rentabilnosti imovine odabranih poduzeća

POPIS SLIKA

Slika 1: Klasifikacija temeljnih instrumenata i postupaka financijskih izvještaja

Slika 2: Du Pont-ov sustav pokazatelja

PRILOZI:

Prilog 1: Skraćena bilanca poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine

Prilog 2: Skraćeni račun dobiti i gubitka poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine

Prilog 3: Horizontalna analiza skraćene bilance poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine

Prilog 4: Vertikalna analiza skraćene bilance poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine

Prilog 5: Horizontalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine

Prilog 6: Vertikalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine

SAŽETAK

Financijskim izvještajima omogućuje se svim zainteresiranim korisnicima uvid u informacije o financijskom položaju poduzeća i uspješnosti poslovanja ekonomskog subjekta. Nakon izvršene analize financijskih izvještaja poduzeća Span d.o.o. u razdoblju od 2011. do 2014. godine i usporedbom dobivenih rezultata sa rezultatima koje su ostvarili konkurentska poduzeća iz Europske unije može se zaključiti kako promatrano poduzeće uspješnije i profitabilnije posluje u odnosu na konkurente.

Ključne riječi: *Financijski izvještaji, financijski položaj, financijski položaj, uspješnost poslovanja, analiza financijskih izvještaja, konkurentnost, profitabilnost poslovanja*

SUMMARY

Financial statements allows all interested users to access information about the financial position of the company and the business performance of the economic entity. After the analysis of financial statements of company Span d.o.o. in the period from 2011 to 2014 and comparing the results with the results that have been achieved competitive companies in the EU can be concluded that the observed company successfully and profitably operates in relation to competitors.

Keywords: *Financial statements, financial position, financial position, business performance, analysis of financial statements, business profitability*

Prilog 1: Skraćena bilanca poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine

	2011.	2012.	2013.	2014.
AKTIVA				
A) Potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital	-	-	-	-
B) Dugotrajna imovina	5.629.615	29.469.650	28.944.679	27.986.352
1. Nematrijalna imovina	991.618	2.805.729	2.155.568	1.401.687
2. Materijalna imovina	3.420.350	25.667.450	25.292.314	24.044.657
3. Dugotrajna financijska imovina	1.217.647	996.471	1.496.797	1.965.748
4. Potraživanja	-	-	-	574.260
5. Odgođena porezna imovina	-	-	-	-
C) Kratkotrajna imovina	28.424.611	49.772.668	44.040.794	44.304.352
1. Zalihe	84.012	434.830	7.914.561	504.265
2. Potraživanja	22.766.717	45.484.927	23.150.366	34.415.819
3. Kratkotrajna financijska imovina	4.300.401	3.216.546	271.770	557.304
4. Novac u banci i blagajni	1.273.481	636.365	12.704.097	8.826.964
D) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	491.426	6.489.272	559.795	590.600
E) UKUPNA AKTIVA	**34.545.652**	**85.731.590**	**73.545.268**	**72.881.304**
F) Izvanbilančni zapisi	-	-	-	-
PASIVA				
A) Kapital i rezerve	6.127.347	10.971.141	20.347.264	29.659.683
1.Temeljni (upisani) kapital	143.000	143.000	7.000.000	14.000.000
2. Kapitalne rezerve	-	2.000.000	1.160.840	-
3. Rezerve iz dobiti	-	-	-	-
4. Revalorizacijske rezerve	-	-	-	-
5. Zadržana dobit ili preneseni gubitak	3.284.223	358.910	1.471.141	1.765.283
6. Dobitak ili gubitak poslovne godine	2.700.124	8.469.231	10.715.283	13.894.400
B) Rezerviranja	-	-	-	-
C) Dugoročne obveze	7.305.850	25.299.312	21.620.026	17.845.222
D) Kratkoročne obveze	17.038.396	29.330.564	24.572.787	20.931.064
E) Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	4.074.059	20.130.573	7.005.191	4.445.335
F) UKUPNA PASIVA	**34.545.652**	**85.731.590**	**73.545.268**	**72.881.304**
G) Izvanbilančni zapisi	-	-	-	-

Prilog 2: Skraćeni račun dobiti i gubitka poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine

	2011.	2012.	2013.	2014.
A) Poslovni prihodi	**81.708.792**	**118.821.062**	**122.323.969**	**183.473.762**
1. Prihodi od prodaje	81.063.113	117.995.338	121.638.884	182.309.541
2. Ostali poslovni prihodi	645.679	825.724	685.085	1.164.221
B) Poslovni rashodi	**78.283.308**	**108.106.969**	**108.161.602**	**166.794.757**
1. Materijalni troškovi	58.462.334	81.971.586	74.488.779	129.208.096
2. Troškovi osoblja	14.037.619	18.130.590	23.219.915	27.887.607
3. Amortizacija	1.770.530	1.946.763	3.556.762	3.079.297
4. Ostali troškovi	3.830.659	4.033.214	4.934.661	5.924.676
5. Vrijednosno usklađenje	182.166	2.024.816	1.961.485	695.081
C) Financijski prihodi	**2.204.380**	**1.258.592**	**1.574.212**	**1.550.178**
1. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima	5.895	-	420.000	360.000
2. Kamate, tečajne razlike, dividende, slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima	1.732.504	1.258.592	1.154.212	1.190.178
3. Ostali financijski prihodi	465.981	-	-	-
D) Financijski rashodi	**2.275.234**	**3.101.178**	**4.056.393**	**2.700.519**
1. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi s povezanim poduzetnicima	-	-	-	-
2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima	2.275.234	2.901.178	4.056.393	2.700.519
3. Nerealizirani gubici (rashodi) financijske imovine	-	200.000	-	-
4. Ostali financijski rashodi	-	-	-	-
E) Udio u dobiti od pridruženih poduzetnika	**-**	**-**	**-**	**-**
F) Udio u gubitku od pridruženih poduzetnika	**-**	**-**	**-**	**-**
G) Izvanredni – ostali prihodi	**-**	**4.448**	**-**	**164.206**
H) Izvanredni – ostali rashodi	**18.000**	**-**	**5.747**	**-**
I) Ukupni prihodi	**83.913.172**	**120.084.102**	**123.898.181**	**185.188.146**
J) Ukupni rashodi	**80.576.542**	**111.208.147**	**112.223.742**	**169.495.276**
K) Dobit ili gubitak prije oporezivanja	**3.336.630**	**8.875.955**	**11.674.439**	**15.692.870**
1. Dobit prije oporezivanja	3.336.630	8.875.955	11.674.439	15.692.870
2. Gubitak prije oporezivanja	-	-	-	-
L) Porez na dobit	**636.506**	**406.724**	**959.156**	**1.798.470**
M) Dobit ili gubitak razdoblja	**2.700.124**	**8.469.231**	**10.715.283**	**13.894.400**
1. Dobit razdoblja	2.700.124	8.469.231	10.715.283	13.894.400
2. Gubitak razdoblja	-	-	-	-
N) DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	**2.700.124**	**8.469.231**	**10.715.283**	**13.894.400**

Prilog 3: Horizontalna analiza skraćene bilance poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine

	2011.	2012.	%	2013.	%	2014.	%
AKTIVA							
A) Potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital	-	-	-	-	-	-	-
B) Dugotrajna imovina	5.629.615	23.840.035	423,48%	23.315.064	414,15%	22.356.737	397,13%
1. Nematrijalna imovina	991.618	1.814.111	182,94%	1.163.950	117,38%	410.069	41,35%
2. Materijalna imovina	3.420.350	22.247.100	650,43%	21.871.964	639,47%	20.624.307	602,99%
3. Dugotrajna financijska imovina	1.217.647	-221.176	-18,16%	279.150	22,93%	748.101	61,44%
4. Potraživanja	-	-	-	-	-	574.260	0%
5. Odgođena porezna imovina	-	-	-	-	-	-	-
C) Kratkotrajna imovina	28.424.611	21.348.057	75,10%	15.616.183	54,94%	15.879.741	55,87%
1. Zalihe	84.012	350.818	417,58%	7.830.549	9320,75%	420.253	500,23%
2. Potraživanja	22.766.717	22.718.210	99,79%	383.649	1,69%	11.649.102	51,17%
3. Kratkotrajna financijska imovina	4.300.401	-1.083.855	-25,20%	-4.028.631	-93,68%	-3.743.097	-87,04%
4. Novac u banci i blagajni	1.273.481	-637.116	-50,03%	11.430.616	897,59%	7.553.483	593,14%
D) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	491.426	5.997.846	1220,50%	68.369	13,91%	99.174	20,18%
E) UKUPNA AKTIVA	**34.545.652**	**51.185.938**	**148,17%**	**38.999.616**	**112,89%**	**38.335.652**	**110,97%**
F) Izvanbilančni zapisi	-		-	-	-	-	-
PASIVA							
A) Kapital i rezerve	6.127.347	4.843.794	79,05%	14.219.917	232,07%	23.532.336	384,05%
1.Temeljni (upisani) kapital	143.000	0	0%	6.857.000	4795,10%	13.857.000	9690,21%
2. Kapitalne rezerve	-	2.000.000	-	1.160.840	0%	-	-
3. Rezerve u dobiti	-	-	-	-	-	-	-
4. Revalorizacijske rezerve	-	-	-	-	-	-	-
5. Zadržana dobit ili preneseni gubitak	3.284.223	-2.925.313	-89,07%	-1.813.082	-55,21%	-1.518.940	-46,25%
6. Dobitak ili gubitak poslovne godine	2.700.124	5.769.107	213,66%	8.015.159	296,84%	11.194.276	414,58%
7. Manjinski interes	-	-	-	-	-	-	-
B) Rezerviranja	-	-	-	-	-	-	-
C) Dugoročne obveze	7.305.850	17.993.462	246,29%	14.314.176	195,93%	10.539.372	144,26%
D) Kratkoročne obveze	17.038.396	12.292.168	72,14%	7.534.391	44,22%	3.892.668	22,85%
E) Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	4.074.059	16.056.514	394,12%	2.931.132	71,95%	371.276	9,11%
F) UKUPNA PASIVA	**34.545.652**	**51.185.938**	**148,17%**	**38.999.616**	**112,89%**	**38.335.652**	**110,97%**
G) Izvanbilančni zapisi		-	-	-	-	-	-

Prilog 4: Vertikalna analiza skraćene bilance poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine

	2011.	%	2012.	%	2013.	%	2014.	%
AKTIVA								
A) Potraživanja za upisani a neuplaćeni kapital	-	-	-	-	-	-	-	-
B) Dugotrajna imovina	5.629.615	16,30%	29.469.650	34,37%	28.944.679	39,36%	27.986.352	38,40%
1. Nematrijalna imovina	991.618	2,87%	2.805.729	3,27%	2.155.568	2,93%	1.401.687	1,92%
2. Materijalna imovina	3.420.350	9,90%	25.667.450	29,94%	25.292.314	34,39%	24.044.657	32,99%
3. Dugotrajna financijska imovina	1.217.647	3,52%	996.471	1,16%	1.496.797	2,04%	1.965.748	2,70%
4. Potraživanja	-	-	-	-	-	-	574.260	0,79%
5. Odgođena porezna imovina	-	-	-	-	-	-	-	-
C) Kratkotrajna imovina	28.424.611	82,28%	49.772.668	58,06%	44.040.794	59,88%	44.304.352	60,79%
1. Zalihe	84.012	0,24%	434.830	0,51%	7.914.561	10,76%	504.265	0,69%
2. Potraživanja	22.766.717	65,90%	45.484.927	53,06%	23.150.366	31,48%	34.415.819	47,22%
3. Kratkotrajna financijska imovina	4.300.401	12,45%	3.216.546	3,75%	271.770	0,37%	557.304	0,76%
4. Novac u banci i blagajni	1.273.481	3,69%	636.365	0,74%	12.704.097	17,27%	8.826.964	12,11%
D) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	491.426	1,42%	6.489.272	7,57%	559.795	0,76%	590.600	0,81%
E) UKUPNA AKTIVA	**34.545.652**	**100%**	**85.731.590**	**100%**	**73.545.268**	**100%**	**72.881.304**	**100%**
F) Izvanbilančni zapisi	-	-	-	-	-	-	-	-
PASIVA								
A) Kapital i rezerve	6.127.347	17,74%	10.971.141	12,80%	20.347.264	27,67%	29.659.683	40,70%
1.Temeljni (upisani) kapital	143.000	0,41%	143.000	0,17%	7.000.000	9,52%	14.000.000	19,21%
2. Kapitalne rezerve	-	-	2.000.000	2,33%	1.160.840	1,58%	-	-
3. Rezerve u dobiti	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Revalorizacijske rezerve	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Zadržana dobit ili preneseni gubitak	3.284.223	9,51%	358.910	0,42%	1.471.141	2,00%	1.765.283	2,42%
6. Dobitak ili gubitak poslovne godine	2.700.124	7,82%	8.469.231	9,88%	10.715.283	14,57%	13.894.400	19,06%
7. Manjinski interes	-	-	-	-	-	-	-	-
B) Rezerviranja	-	-	-	-	-	-	-	-
C) Dugoročne obveze	7.305.850	21,15%	25.299.312	29,51%	21.620.026	29,40%	17.845.222	24,49%
D) Kratkoročne obveze	17.038.396	49,32%	29.330.564	34,21%	24.572.787	33,41%	20.931.064	28,72%
E) Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	4.074.059	11,79%	20.130.573	23,48%	7.005.191	9,53%	4.445.335	6,10%
F) UKUPNA PASIVA	**34.545.652**	**100%**	**85.731.590**	**100%**	**73.545.268**	**100%**	**72.881.304**	**100%**
G) Izvanbilančni zapisi	-	-	-	-	-	-	-	-

Prilog 5: Horizontalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine

	2011.	2012.	%	2013.	%	2014.	%
A) Poslovni prihodi	**81.708.792**	**37.112.270**	45,42%	40.615.177	49,71%	101.764.970	124,55%
B) Poslovni rashodi	**78.283.308**	**29.823.661**	38,10%	29.878.294	38,17%	88.511.449	113,07%
C) Financijski prihodi	**2.204.380**	**-945.788**	-42,90%	-630.168	-28,59%	-654.202	-29,68%
D) Financijski rashodi	**2.275.234**	**825.944**	36,30%	1.781.159	78,28%	425.285	18,69%
E) Udio u dobiti od pridruženih poduzetnika	-	-	-	-	-	-	-
F) Udio u gubitku od pridruženih poduzetnika	-	-	-	-	-	-	-
G) Izvanredni – ostali prihodi	-	**4.448**	-	-	-	164.206	0%
H) Izvanredni – ostali rashodi	**18.000**	**-18.000**	0%	-12.253	-68,07%	-	-
I) Ukupni prihodi	**83.913.172**	**36.170.930**	43,11%	39.985.009	47,65%	101.274.974	120,69%
J) Ukupni rashodi	**80.576.542**	**30.631.605**	38,02%	31.647.200	39,28%	88.918.734	110,35%
K) DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	**3.336.630**	**5.539.325**	**166,02%**	**8.337.809**	**249,89%**	**12.356.240**	**370,32%**
L) Porez na dobit	**636.506**	**-229.782**	-36,10%	322.650	50,69%	1.161.964	182,55%
M) DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	**2.700.124**	**5.769.107**	**213,66%**	**8.015.159**	**296,84%**	**11.194.276**	**414,58%**

Prilog 6: Vertikalna analiza skraćenog računa dobiti i gubitka poduzeća Span d.o.o. za razdoblje od 2011. do 2014. godine

	2011.	%	2012.	%	2013.	%	2014.	%
A) Poslovni prihodi	81.708.792	97,37%	118.821.062	98,95%	122.323.969	98,73%	183.473.762	99,07%
B) Poslovni rashodi	78.292.308	93,30%	108.106.969	90,03%	108.161.602	87,30%	166.794.757	90,07%
C) Financijski prihodi	2.204.380	2,63%	1.258.592	1,05%	1.574.212	1,27%	1.550.178	0,84%
D) Financijski rashodi	2.275.234	2,71%	3.101.178	2,58%	4.056.393	3,27%	2.700.519	1,46%
E) Udio u dobiti od pridruženih poduzetnika	-	-	-	-	-	-	-	-
F) Udio u gubitku od pridruženih poduzetnika	-	-	-	-	-	-	-	-
G) Izvanredni – ostali prihodi	-	-	4.448	0,0037%	-	-	164.206	0,089%
H) Izvanredni – ostali rashodi	18.000	0,0215%	-	-	5.747	0,0046%	-	-
I) Ukupni prihodi	83.913.172	100%	120.084.102	100%	123.898.181	100%	185.188.146	100%
J) Ukupni rashodi	80.576.542	96,02%	111.208.147	92,61%	112.223.742	90,58%	169.495.276	91,53%
K) DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	**3.336.630**	**3,98%**	**8.875.955**	**7,39%**	**11.674.439**	**9,42%**	**15.692.870**	**8,47%**
L) Porez na dobit	636.506	0,76%	406.724	0,34%	959.156	0,77%	1.798.470	0,97%
M) DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	**2.700.124**	**3,22%**	**8.469.231**	**7,05%**	**10.715.283**	**8,65%**	**13.894.400**	**7,50%**